

GLASNIK

JULIJ 1985, ŠTEVILKA 7, LETO XIX

IMP Glasnik izdaja Delavski svet sozda IMP — Industrijska montažna podjetja v 7.500 izvodih. Uredništvo: Ljubljana, Likoarjeva 6, telefon (061) 321-043. Člani odbora za obveščanje sozda IMP so: Anka Brezec, Janez Dolinar, Marjan Gantar, Vladimir Jambor, Lojze Javornik (odgovorni urednik), Jože Kovač (predsednik), Jelka Mayer, Bogdan Sagaj, Majda Slapar, Ivan Šuligoj, Dragica Vake (namestnica predsednika) in Helga Vovk. Tiska Tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani. Vse naročene rokopolisov in fotografij ne vračamo. Po mnenju Sekretariata za informacije IS SRS št. 421-1-72 z dne 26. 9. 1974 je IMP Glasnik oproščen temeljnega davka od prometa proizvodov.

Javna obravnavna srednjeročnih planskih smernic do 14. septembra

Do 14. septembra imamo v IMP-ju javno obravnavo osnutka Smernic sozdovalnega srednjeročnega plana za obdobje 1986 do 1990. Gre za pomembno nalogo, ne le formalno, pač pa tudi zelo vsebinsko. Smernice za novo srednjeročje namreč skušajo podati osnove povsem drugega načina delovanja v sozdu, pa se bo treba opredeliti, ali se strinjamo s predlaganimi usmeritvami, pa tudi konkretizirati potrebne ukrepe za doseganje zastavljenih ciljev.

Pomočnik sozdovalnega generalnega direktorja Uroš Korže je v uvodu na seji delavskega sveta 21. junija najprej povzel nekaj osnovnih ugotovitev iz analize poslovanja v obdobju od leta 1979 do 1984. Osnovna ugotovitev je, da s poslovnimi rezultati v minulem obdobju ne moremo biti zadovoljni. Nekaj dejstev:

- Realna vrednost IMP-jeve proizvodnje je od leta 1984 padla za 18 odstotkov. Cilje iztekačega se srednjeročnega obdobja bomo v najboljšem primeru dosegli petdesetodstotno.

- Glavni vzrok teh neugodnih gibanj je skrčenje investicij, zato je tudi njen delež v fakturirani realizaciji padel z 42 odst. (leta 1979) na 29 odst. (leta 1984). Vrednost montažne dejavnosti se je v tem obdobju, če odštejemo inflacijo, zmanjšala za 43 odst., število zaposlenih v njej pa za 20 odst. Realno povečanje IMP-jeve industrijske proizvodnje v tem obdobju znaša skromna 2 odst. V istem času se je delež investicij v družbenem proizvodu zmanjšal za 32 odst.

- Od leta 1979 do 1984 se je število proizvodnih delavcev v IMP-ju zmanjšalo za 5,5 odst. število režijcev pa povečalo za 20 odst. Struktura režijskih delavcev je ostala slaba: prevelik odstotek splošno upravnih delavcev in premajhen odstotek razvojnih in komercialnih delavcev.

- Neto akumulacija je realno ostala približno enaka, toda le po zaslugi padca osebnih dohodkov (Od 1979 so realno padli za 28 odst., medtem ko so v vsej republiki v istem obdobju padli za 21 odst.) in zaradi prenehanja vrednotenja zalog.

- Investirali smo v preteklem obdobju malo (komaj v višini enostavne reprodukcije) in še od tega le 30 odst. porabili za opremo — kar ima za posledico naše tehnološko zaostajanje za konkurenčnimi podjetji.

- V razvoj vlagamo precej premalo — leta 1984 komaj 1,3 ost. celotnega prihodka, medtem ko smo v srednjeročni plan napisali, da bomo za razvoj namenili 4 odst. celotnega prihodka.

Značilnosti IMP-jevega poslovanja je Uroš Korže povzel v naslednje ugotovitve:

- Akumulativnost in rentabilnost sta padli
- Prepočasi se prebija dolgoročna usmerjenost, kar se kaže v

krizi raziskovalne in investicijske dejavnosti.

- Prepočasi osvajamo nove programe, ker smo v IMP-ju preveliko organizirani na področju razvojnega dela in trženja.

- Premajhen obseg in nezadovoljiva struktura izvoza.

- Združevanja sredstev je mnogo premalo.

- Šibki smo pri pridobivanju in šolanju kadrov.

- Povečuje se delež nekreativnih režijskih delavcev.

Mnogo je torej slabosti v našem poslovanju zadnjega časa, ima pa IMP tudi prednosti, na katerih lahko gradi trdnjši razvoj vnaprej. Uroš Korže je omenil predvsem naslednje tri:

- V svojih tovarnah imamo precejšnjo paleto programov, ki smo jih osvojili v določeni stopnji tako tehnološko kot tržno.

- Ti programi se med seboj tehnološko dopolnjujejo in nam dajejo možnost, da s primerno organizacijo ponudimo kupcu zaokrožen program oziroma storitev.

- Naša prednost je tudi, da je IMP finančno stabilen, kar nam bo omogočilo, da bi mnogo denarja za nujne razvojne načrte zbrali sami — seveda če ga bomo združevali.

Osnovni namen Smernic srednjeročnega plana je torej graditi na navedenih prednostih našega poslovnega sistema ter zagotoviti v naslednjem srednjeročnem obdobju realno rast osebnih dohodkov — zaradi socialne varnosti, pa tudi zato, ker bodo osebni dohodki motivacija za še boljše delo.

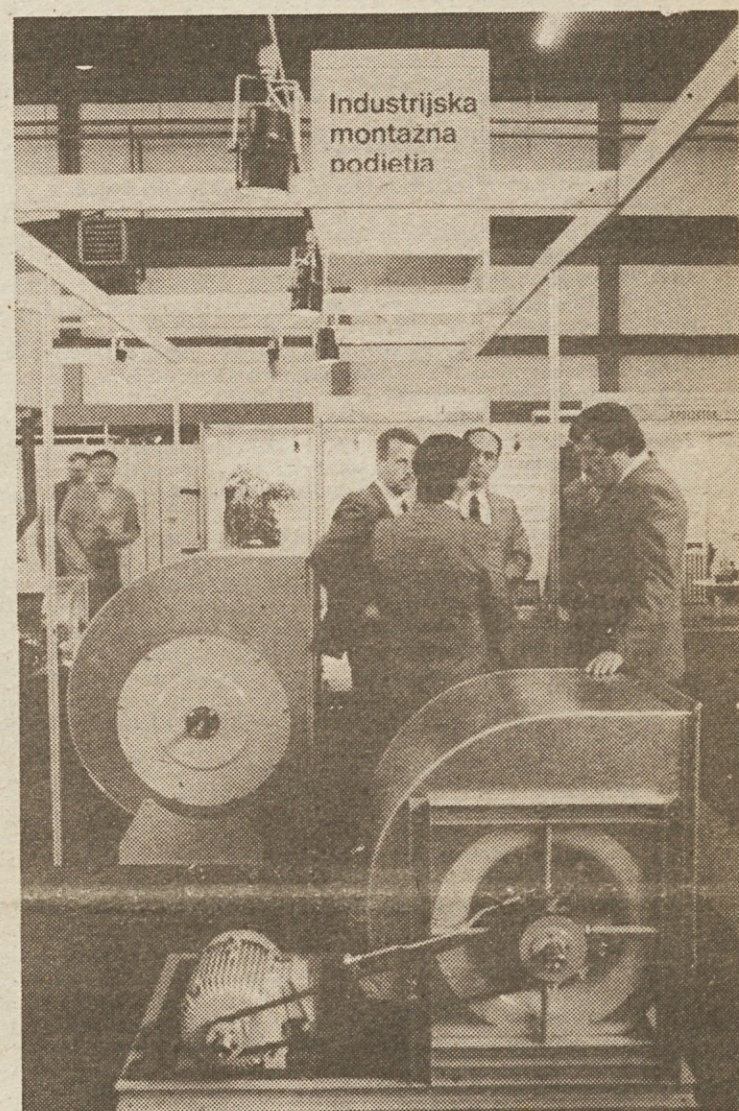
Ker so Smernice izšle v posebni številki Glasnika, jih tu ne bom povzemal. Ko so jih dajali v javno razpravo, delegati sozdovalnega delavskega sveta o njih niso razpravljali. Toda za razpravo bo do 14. septembra, ko se izteče rok, še dovolj časa. Osnutek Smernic srednjeročnega plana za obdobje 1986—1990 je gradivo, ki bi ga moral poznati vsak IMP-jevec.

LOJZE JAVORNIK

Ipko ni več v DO lko

S 1. julijem se je tozdr Ipko Podpeč na osnovi referendumске odločitve delavcev tega tozda izločil iz delovne organizacije lko. Vse zadeve v zvezi z izločitvijo tega tozda so uredili s Samoupravnim sporazumom o ureditvi načina in pogojev za izvršitev medsebojnih pravic in obveznosti. V skladu s tem sporazumom bodo lkov strokovne službe za Ipko opravile še tiste naloge, ki se nanašajo na šestmesečni obračun poslovanja. Prav tako s tem sporazumom je Ipko prevzel tudi finančne obveznosti do tozda Skip, ki jih je doslej v roku poravnal.

L. J.

Klimat je podpisal pogodbo z Euroklimo

Na letošnji Interklime so bili zaključeni skoraj enoletni pogovori, ki so jih vodili predstavniki Marketinga in Klimata z Euroklimo iz Sillina. Podpisali so pogodbo, da bo Euroklima naslednji dve leti kupila od Klimata za 5 do 6 milijonov avstrijskih šilingov toplotnih menjalnikov letno. Prva naročila bo Euroklima poslala do konca julija, Klimat pa mora prve pošiljke poslati še v tretjem trimesčju.

Gre za Klimatove tipске menjalnike: voda — zrak, para — zrak in glikol — zrak (za rekuperacijo odpadne toplote), Euroklimi pa lahko dobavijo tudi direktne uparjalnike, če bo želela. Kot smo že omenili, so bili pogovori dolgi, saj je Euroklima temeljito preverila kvaliteto Klimatovih proizvodov. V Klimatu pa so za svojega novega partnerja pripravili tudi poseben računalniški program, s katerim bodo Avstrijci na osnovi željenih karakteristik izbirali ustrezne menjalnike.

V Klimatu so podpisane pogodbe zelo veseli, saj gre za dokaj velik posel in za njihov standardni izdelek. Cena, ki so jo dosegli, je evropska cena — torej enaka, kot je dosegajo drugi evropski proizvajalci. Od razmer na domačem trgu (razpolagalne pravice z devizami, cene reprodromateriala in dinarski tečaj), pa je odvisno, kakšen bo dobiček pri izvozu menjalnikov.

Toda zelo pomembno za Klimat je, da jim pogodba s silliansko Euroklimo daje obete, da bodo začeli sodelovati tudi z njeno sestrsko firmo

— Euroklimo v Brunecku. In drugič, da so predstavniki Euroklime pokazali tudi precej zanimanja za Klimatove nove radialne ventilatorje, ki jih pravkar uvajajo v proizvodnjo. Če bo Klimat torej dosegal roke in kvaliteto pri menjalnikih, se mu obetajo še lepi izvozni posli.

Na sliki: direktor Euroklime Sillian, inž. Claus Brendel s predstavniki Marketinga in Klimata na IMP razstavnem prostoru na Interklime.

Interklime: Še smo prvi v branži

Interklime je osrednja jugoslovanska razstava opreme za prežračevanje in klimatizacijo. Kot vsako leto so se te razstave, ki je bila od 17. do 22. junija v Zagrebu, udeležili prav vsi jugoslovanski proizvajalci, ki delujejo v omenjenih branžah. Stalni obiskovalci so sicer menili, da je Interklime letos nekoliko razočarala. Ni bilo posebnih novosti, tudi organizacija je bila nekoliko površnejša, kot smo je bili vajeni. Za IMP udeležbo na Interklime bi prav tako lahko rekli, da ni bila na ravni prejšnjih let. To kaže že dejstvo, da letos v Zagrebu ni bilo IMP dne, kar so mnogi naši partnerji obžalovali. Res pa je zato več IMP strokovnjakov nastopilo v okviru predavanj, ki so na Interklime tudi letos bila, torej smo tudi brez dneva IMP strokovni javnosti predstavili nekatera nova dognanja. Na razstavnih prostorih (notranjem in zunanem) sicer ni bilo kakšne velike novosti, a oba sta bila kar prepolna zanimivih izdelkov in podrobnejši pregled je pokazal marsikaj zanimivega, o čemer lahko kaj več preberete na 4. in 5. strani.

Smernice srednjeročnega plana so izšle v posebni številki

Bralce opozarjamo, da je osnutek Smernic za plan SOZD IMP za obdobje 1986 do 1990 izšel v posebni številki IMP glasnika.

Največji Klimin ventilator: 4,5 metra

V začetku julija so v celjski Klimi naredili svoj doslej največji aksialni ventilator. Ventilator s premerom 4,5 metra so naredili za tovarno sladkorja v Čupriji. Znano je sicer, da je celjska Klima v IMP-ju specializirana za velike industrijske ventilatorje, a tako velikega tudi Celjani doslej še niso naredili. Hkrati je to prvi Klimin veliki aksialni ventilator s plastičnimi loputami. Gre za novo generacijo velikih ventilatorjev s plastičnimi loputami in kovinskimi pesti od premera 2.500 mm do največjih dimenzij. Tako tudi štiri in polmetrski velikan ne bo dolgo največji. Klima že ima pogodbo z Naftno industrijo Pančevo, za katero bodo naredili ventilator s premerom osmih metrov. (Foto: L. J.)

Sklepi 8. seje koordinacijskega odbora sindikata sozd IMP

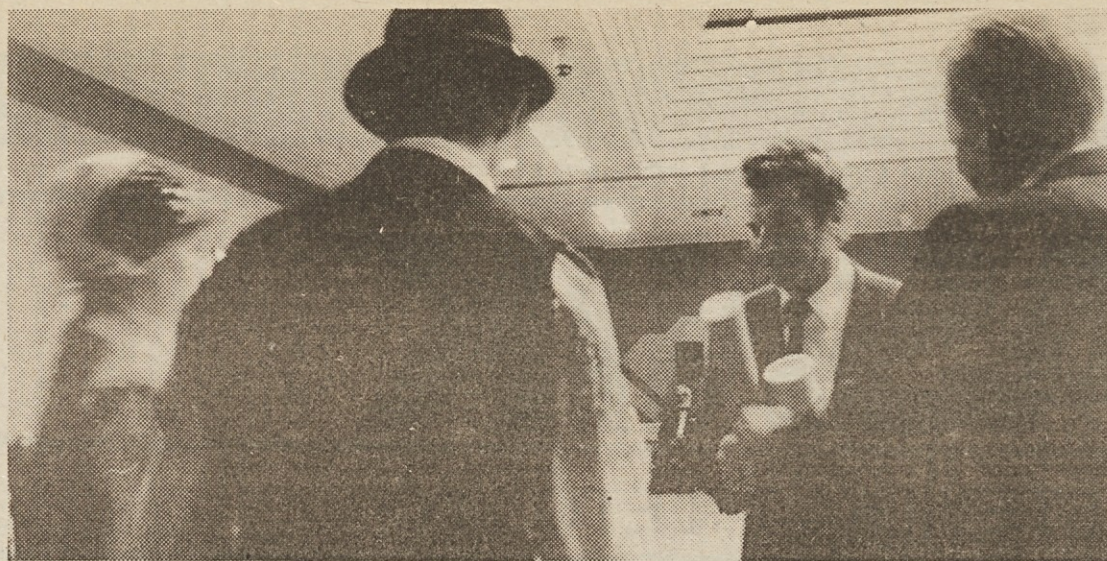
Koordinacijski odbor sindikata sozda IMP je na 8. redni seji, 4. junija 1985, sprejel naslednje sklepe:

- Potrjuje se zapisnik 7. seje z ugotovitvijo, da so bili vsi sklepi urešeni.
- Koordinacijski odbor je obravnaval probleme v zvezi s sprejemanjem samoupravnih aktov o OD. Komisiji za planiranje in za samoupravljanje ter delavskemu svetu nalaga, naj omenjene akte čim prej uskladijo in jih dajo v sprejem na referendum. Roke za sprejem bo določil sozdov delavski svet.
- Za dodatno združevanje za kegljišče naj se naredi ključ po številu zaposlenih. Združujejo vsi ljubljanski tozdi.
- Koordinacijski odbor daje podporo tov. Tonetu Maroltu za imenovanje na mesto pomočnika generalnega direktorja sozda IMP za pravno samoupravno področje.
- Za predsednika koordinacijskega odbora naj evidentira kandidata sindikalna konferenca Celjske Klime.
- Pri evidentiranju je treba posvetiti tudi primerno skrb kandidatom za Izvršni odbor in komisije Republiškega sindikata gradbenih delavcev. Te komisije so: za dela v tujini, za samoupravno sporazumevanje o delitvi dohodka in OD, za samoupravljanje in družbenoekonomske odnose, za socialno, standard in varstvo pri delu, za izobraževanje, za kulturo, za organizacijo in kadre, za oddih in rekreacijo, za proizvodna tekmovanja in za obveščanje.
- Naslednja seja Koordinacijskega odbora bo v delovni organizaciji Emond.

Sklepi 6. seje sozdovega delavskega sveta

Sozdov delavski svet je na 6. redni seji, 21. junija sprejel naslednje sklepe:

- 1.) Odločanje o dodelitvi priznanj delavcem, ki so prispevali k uspešno izvedenim delom na projektu 202/D delavski svet SOZD odstopa Poslovnemu odboru za dela v tujini.
- 2.) Potrdi se zapisnik 5. redne seje delavskega sveta z dne 23. aprila 1985 in poročilo o izvajanju sklepov.
- 3.) Delavski svet SOZD določa osnutek Smernic plana SOZD IMP 1986—1991 in Elementov za samoupravno sporazumevanje ter daje oba dokumenta v javno obravnavo.
- 4.) Delavski svet SOZD prejema naslednji delni terminski plan razprave in sprejemanja srednjeročnih planskih dokumentov:
 - od 21. 6. do 14. 9. javna razprava
 - 15. 9. komisija za planiranje in družbeno ekonomske odnose pri DS SOZD uskladi pripombe
 - 30. 9. delavski svet SOZD določi predlog
 - do 30. 10. sprejem na zborih delavcev
- 5.) Ker delegati delavskega sveta SOZD niso potrdili Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za ugotavljanje in razporejanje čistega dohodka, delitev sredstev za osebne dohodek in skupno porabo, kot predloga (večina pripomb se nanaša na metodologijo), se podaljša predhodno obravnavo do naslednje seje delavskega sveta dne 10. 7. 1985.
- Vse pripombe naj se pošlje direktno na delavski svet. O njih se bo razpravljalo in odločalo direktno na seji.
- 6.) Predlog Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za ugotavljanje uspešnosti dela delavcev SOZD IMP se bo določil na naslednji seji, ko se bo razpravljalo in odločalo o aktih o osebnih dohodkih.
- 7.) Delavski svet sprejema kriterije za presojo investicij skupnega in prioriteta pomena za SOZD IMP ter o načinu priprave, sprejemanja in izvajanja investicijskih odločitev (kratak naziv: Pravilnik o investicijah) s prilogama A in B.
- 8.) Delavski svet SOZD IMP določa prečiščeno besedilo Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD IMP in prečiščeno besedilo Statuta SOZD IMP.
- 9.) Delavski svet SOZD potrjuje spremembe in dopolnitve Pravilnika o podeljevanju priznanja SOZD IMP s pripombo iz javne razprave na 4. člen in določa predlog pravilnika.
- 10.) Delavski svet SOZD je seznanjen s poročilom TOZD Inženiring o izpolnjevanju planskih obveznosti za leto 1985.
- 11.) Delavski svet SOZD potrjuje spremembo priloge 2 k Samoupravnemu sporazumu o razporejanju delavcev na delovišča v tujini in sicer v točki 3.4. (DDR — terenski dodatek), tako, da se glasi: Terenski dodatek znaša:
 - za monterje in druge delavce 30 DDR M
 - za inženirje 35 DDR M
 oz. toliko, kolikor skladno s predpisi DDR določa pogodba z investitorjem, kar delavski svet ugotavlja s posebnim sklepom.
- 12.) V izogib nejasnostim pri tolmačenju 58. člena SaS o razporejanju delavcev na delovišča v tujini delavski svet SOZD potrjuje predlog Poslovnega odbora za investicijska dela v tujini:
 - V 58. členu navedenega SaS določena osnova za obračun prispevkov iz OD se uporablja za obračun vseh prispevkov SIS iz OD (pokojninsko, invalidsko zavarovanje, zdravstveno varstvo, šolstvo.) za obračun nadomestil OD, davka na OD in izračun delavčeve pokojnine.
 - 13.) Predlog TOZD Montaže Maribor o povrnitvi potnih stroškov v primeru smrti najbližjih družinskih članov delavcev, ki so zaposleni na gradbišču v tujini, se posreduje komisiji za samoupravljanje SOZD kot pripomba na SaS o razporejanju delavcev na delovišča v tujini, ki naj se upošteva pri prvih naslednjih spremembah navedenega SaS.
 - 14.) Delavski svet SOZD potrjuje Pravilnik o zavarovanju znaka SOZD IMP.
 - 15.) Tov. Geršak Rudija, dipl. ing. se s 1. julijem 1985 razreši dolžnosti direktorja IMP — IZIP TOZD Inženiring, za vršilca dolžnosti pa se imenuje tov. Kuret Vladimirja, dipl. ing.
 - 16.) Razpiše se dela in naloge direktorja (individualnega poslovnega organa) IMP — IZIP — TOZD Inženiring Ljubljana.
 - 17.) Za štiriletni mandat, ki se začneja s 1. 7. 1985, imenuje delavski svet SOZD IMP tov. Marolt Toneta, dipl. pravnika, roj. 22. 8. 1949, stanujočega Ločnikarjeva 12, Ljubljana, za pomočnika generalnega direktorja SOZD IMP za pravno samoupravno področje.

Franc Kumše je dobil nagrado bežigradske občine

Generalni direktor sozda IMP Franc Kumše je 24. junija prejel nagrado bežigradske občine. Nagrade (dobili so jih trije bežigradski tozdi in trije posamezniki) je na osnovi sklepa 4. skupne seje vseh zborov občinske skupščine občine Bežigrad podelil predsednik bežigradske občinske skupščine Vlado Beznik na slavnostnem zboru bežigradske občine.

Direktor našega sozda je dobil nagrado za dolgoletno uspešno vodenje IMP-jevih organizacij v občini Bežigrad.

Tozdi Elektromontaža in delovna organizacija Emond sta dosegli v času, ko ju je vodil Franc Kumše nadpovprečne poslovne rezultate. Pod njegovim

vodstvom uspešno gospodari tudi sozd IMP. V času njegovega direktovanja v sozdu, je IMP močno prisoten tudi pri delih v Iraku, kjer je v zadnjih štirih letih realiziral preko 300 milijonov dolarjev in si s svojo kvaliteto ustvaril trden ugled pri tujih investicijah.

IMP Metall — integralen in integrativni del našega poslovnega sistema

Poslovni dobiček raste

Naše mešano podjetje na avstrijskem koroškem IMP-Metall je tudi v letu 1984 dobro poslovalo. Pri prometu nad 166 milijonov avstrijskih šilingov je bil dobiček tekočega poslovanja nekaj nad 4 milijone šilingov. Tako je IMP-Metall pokrtil že tudi večino izgube iz let 1980 do 1982. V letu 1983 sprejeti sanacijski program predvideva, da bo IMP Metall to izgubo pokrtil po letošnjem zaključnem računu in z veliko zanesljivostjo lahko napovedujemo, da tako tudi bo, saj je firma doslej ustvarjala celo boljše poslovne efekte, kot je opredeljeno v sanacijskih smernicah.

Poslovanje IMP Metalla je zadnje dve leti vodil inž. Janez Miklavc iz Ljubljane, ki pravi: »Sanacijskega programa smo se lotili z vso resnostjo, pri čemer nas je vodilo načelo, da je IMP Metall integralni in integrativni del poslovnega sistema IMP. Predvsem smo se trudili navezati čim več poslovnih stikov z IMP-jevimi tozdi in usmeriti promet preko lastnega podjetja v tujini. Spričo zaostrenih zunanjetrgovinskih odnosov v Jugoslaviji se je vloga IMP-Metalla izkazala kot zelo pozitivna, saj lahko naša firma v Avstriji hitro in učinkovito posreduje pri reševanju uvoznih ali izvoznih problemov. V zadnjem letu smo si pridobili precejšen poslovni ugled, ki ga moramo negovati tudi naprej, prav tako kot dobre odnose z IMP-jevimi tozdi, za katere IMP-Metall opravlja storitve.«

Uvodoma navedeni podatki kažejo, da je IMP Metall uspešno prebrodil sanacijsko obdobje in zdaj prehaja v novo obdobje, ko je treba na teh temeljih poslovanje še razširiti predvsem tudi s primerno proizvodno dejavnostjo, ki je v letu 1984 ustvarila komaj dobra dva in pol odstotka celotnega prihodka.

Zdaj prihaja tudi do spremembe v načinu vodenja IMP Metalla. Svet ustanoviteljev podjetja v tujini (SUPT) je maja imenoval za poslovodjo IMP Metalla inž. Rudija Geršaka, ki bo to svojo funkcijo opravljal profesionalno na sedežu firme v St. Jakobu. Inž. Janez Miklavc pa bo tudi vnaprej vpisan v register kot eden izmed poslovodj, kar je po avstrijskih predpisih možno, za razvijanje obstoječih poslovnih povezav pa gotovo tudi koristno.

Kakor je bilo za izvajanje sanacij-

skega programa koristno, da je bil poslovodja v Ljubljani (že zaradi zniževanja stroškov, pa tudi nujnosti tesnih stikov z IMP-jevimi tozdi) meni inž. Miklavc, da je IMP Metall zdaj na takšni stopnji, da nujno potrebuje poslovodjo na sedežu firme: obseg poslovanja je že takšen, da se mu mora nekdo posvetiti v celoti in zelo strokovno, poleg tega pa bo treba uresničiti investicijske načrte.

Zaradi slabih začetnih izkušenj je SUPT postavil za načrtovanje investicij zelo ostra izhodišča: Investirati le v programe, ki se bodo pretežno izvajali na Zahod, ki potrebujejo majhna vlaganja in pri katerih so prodajne možnosti zanesljivo zagotovljene. Poiskati je treba izdelke, katerih proizvodnja bo donosna že ob majhnih serijah in ki bodo omogočali zamenjave, če se bodo spreminile tržne razmere.

Nekaj takšnih izdelkov je za IMP Metall že predvidenih. V prvi vrsti so to magnetni nevtralizatorji vodnega kamna, ki jih je pozitivno ocenil tudi avstrijski TÜV in državni institut v Seibersdorfu — tako njihovo kvaliteto kot ekonomsko učinkovitost načrtovane proizvodnje. V pripravi so tudi drugi proizvodni programi.

Realizacija tega načrta naj bi v IMP-ju omogočila na osnovi Samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev IMP-Metalla. K sporazumu so že pristopili tozdi OV, Klima montaža, Dvigalo, Ten — telekomunikacije, Tio, Panonija Kmetijska mehanizacija, Trata — avtomatika, Industrijska in montažna proizvodnja Celje, Inženiring, Marketing in Projektni biro. Nekateri tozdi napovedujejo pozitivne sklepe v kratkem,

Doslej je vse svoje življenje posvetil družbenopolitičnemu gospodarsko-ustvarjalnemu delu. S svojim delovnim zgledom, idejami, prodornostjo, poštenostjo in tovarištvom je spodbujal sodelavce in druge, da so oblikovane zamisli tudi uveljavili. Razvijal je delovno vneto in pripadnost svoji organizaciji. Z ustvarjalno doslednostjo in sposobnostjo je mnogo prispeval k družbenoekonomskemu razvoju bežigradske občine, piše v utemeljitvi občinske nagrade. MARIJA PRIMC

Inženiring izpolnjuje plan

Tozdi Inženiring je do konca leta 1984 na domačem trgu pri bil za montažne tozde že več delov lani v celem letu. To je dosegel utemeljuje realna pričakovanja, bo tozdi svoje planske obveznosti letos izpolnil.

Ta ugotovitev sledi iz poročila, ga je tozdi Inženiring predložil sozdovemu delavskemu svetu. Na domačem trgu je Inženiring prevzel približno 14 milijard dinov, kar je nekaj manj kot 3 milijarde dolarjev, kar je podpisal skoraj za milijardo in pol pogodb. Tudi ta pomemben dokazuje, da Inženiring svoje planske obveznosti na domačem trgu dobro izpolnjuje.

Slabše teče pridobivanje poslovanja v Iraku v glavnem končujoče leto, veznost pridobiti za 50 milijonov dolarjev poslov. Do konca maja je tozdi Inženiring podpisal za nekaj manj kot 14,4 milijard dolarjev pogodb v Iraku in poselil den 260.000 klorinskih dolarjev in Sovjetski zvezi.

So pa dali samo letos v vrsto doli in ponudbe v vrednosti nad 350 milijonov dolarjev.

Poročilo o izvajanju kaže, da Inženiring v Iraku v glavnem končujoče leto pripravljajo na začetek del na novem projektu, ki so ga pridobili letošnjem Alžiriji se izvajajo dela na tozdi Bou Saada, medtem ko sta tovarniško Bayadh in Frenda končani in je v obrazi opravi le garancijske obveznosti.

V domovini ima Inženiring tehnolno opredela dela na petintrideset projektih.

Česar ni, ne moreš deliti

Mislimo raje na ustvarjanje

Kar dolgo, z mnogimi odlaganji in zamudami, se sučemo o osnutku Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za ugotavljanje in delitev dohodka osebnega dohodka. Tako dolga je slo, čeprav v važno vsebino, in pogledamo okrog sebe, vidimo mnogih, da bolj poznajo splošno vest, ker jih neprimerno več berejo kot o tem, kako bomo ustvarili in potem delili za skupno in osebne potrebe.

Kar malo čudno je, da so mnogi tako brezbržni do mnogih zadev, čeprav se jih še kako tičejo. Razlogi niso enkrat mesečno, ko dajo bijo kovertu z navedbo o osebnem dohodku. Takrat ne tavlajo, če so se v računovodstvu kje ušli, da se takoj reklamirajo bistvu pa je denarja vedno malo za tekoče potrebe. Malokdaj se takrat vpraša: »Sem s svojo delom res zaslužil toliko, kot si dobil?« To nam kaže, kako prseto malo se mnogi zanimajo, kako se sploh pride do dohodka, važno je le, čim več ga razdelimo. Zato potem ni čudno, da je v razpravah o osnutkih raznih delov največkrat mrtvaško tiho.

pa zato, ker skoraj nihče ne pozna vsebine, čeprav gre za prihodnost vsakega, ki naj bi stal trdnost družbenih in lastnih temeljih, na delu.

Ker se mnogi zanimajo povzroči za »pravila« naše igre, bomo, se pa zato izpostavljajo strokovne službe, na katerih menih stoni tudi delovni uspeh neuspeh kolektiva. Pri teh kadrih nekako izgleda, da pa se preveč ogledujejo okrog, kje je »bolje« in se potem sklicujejo, da jih zorn b nemarjajo, da ne dobijo priznanja za svoje delo, se pravi, primernost nagrade, osebnega dohodka. Sklep: Godi se mi krivica ima kar pak za posledico, počsem miru službo drugje. Tako vrnanje pač ne izraža hotenja, da bi s kaj potrpeč, čeprav si prej želeli živel v taki sredini, pa ne zaradi odpuvedovanja v korist kolektiva, pač pa bolj zato, ker ni bila pravi ura, da bi povedal svoje nezadovoljstvo. V težkih časih plačati pripravljenost za skupne akcije, bodo vodile k uspehom.

Tako prihajamo do absurdnosti, ki so tja in sem — nesprejemljive v takem obnašanju najdemo vzroke, zakaj se o marsičem moremo dogovoriti, ali nas torej razdvaja in smo bolj stavek kot organizem. In ni prav, da tako obnašanje ustvarja nezadovoljstvo za reševanje resnih zadev. Ali ni povsem jasno, da morajo kolektiv denar najprej zaslužiti, šele potem si ga lahko delimo.

FRAN VODNICA

S proslave ob dnevu gradbincev

Težave gradbincev drugih ne zanimajo

»Družbenoekonomski položaj in aktualna vprašanja socialne varnosti delavcev gradbeništva Slovenije« je bila tema, o kateri so člani Plenuma Republiškega odbora sindikata delavcev gradbeništva in Izvršnega odbora Splošnega združenja gradbeništva in IGM razpravljali na skupni seji 8. junija, ki so jo posvetili dnevu gradbincev. S to perečo problematiko so na seji sicer želeli seznaniti širši krog družbenih in političnih delavcev, ki so jih na seji vabili, pa se je žal niso udeležili. Lahko bi rekli, da se je ponovno pokazal odnos družbe do gradbeništva in s tem do 80.000 delavcev, ki iz dneva v dan prejemajo vse manjši kos črnega kruha v primerjavi z ostalimi dejavnostmi slovenskega gospodarstva.

Tako je slavnostna seja ob prazniku slovenskih gradbincev ponovno izzvenela bolj v prikazovanju težav samim sebi, kot pa v nakazovanju rešitev in izrečenih pohval, ki so ob takem dnevu običajne.

Pismeno gradivo za sejo je pripravil RO sindikata gradbenih delavcev Slovenije, njegov sekretar tov. Praznik pa je na seji še z dodatnimi dejstvi podkrepil sedanjí položaj gradbeništva. Kaj naj rečemo k naslednjim ti-

pičnim podatkom iz leta 1984:

- stopnja akumulativnosti se je v gradbeništvu znižala za 9 %, v gospodarstvu pa povečala za 18 %

- stopnja reproduktivne sposobnosti se je v gradbeništvu znižala za 20 %, v gospodarstvu pa povečala za 8 %

- izgube so se v gradbeništvu povečale za 149 %, v gospodarstvu pa so za 28 % nižje.

Verjetno so ti podatki dovolj zgovorni dokaz za izredno težavne razmere, ki jih verjetno samo znotraj gradbeništva ne bomo mogli rešiti.

V razpravi gradbinci niso zamolčali lastnih slabosti, ki so v marsikaterem primeru tudi posledica neurejenih razmer na tržišču, opozorili pa so na že sprejete sklepe in dogovore, ki se ne izvajajo (stališča za izboljšanje gradbeništva, ki jih je sprejel zbor republik in pokrajin, sklepi problemske konference CK ZKS o gradbeništvu, itd.) Posebno pesimistično pa je izzvenela razprava o pomanjkanju strokovnih kadrov in istočasnem neizkoriščanju štipendij. Šole, ki naj bi usposabljale strokovnjake s področja gradbeništva, postajajo nezanimive, ker mladina v gradbeništvo ne vidi perspektive.

Verjetno se vsi skupaj premalo zavedamo dejstva, da je gradnja po-

memben pogoj za razvoj družbe in ne smemo dovoliti — tako gradbinci kot tudi celotno gospodarstvo — nadaljnje slabitve gradbeništva.

Če zaključimo z mislijo, ki se nanaša na moto prazne, lahko rečemo naslednje: če želimo zagotoviti socialno varnost delavcem, potem moramo sprejeti ukrepe, ki bodo gradbeništvo v pogledu vrednotenja, organizacije in načina dela pripeljali do vsaj približno enotnih osnov kot veljajo za gospodarstvo.

Po slavnostni seji so se udeleženci ogledali film o dosežkih in uspehih gostitelja — delovne organizacije Ingrad Celje.

Ta prikaz je samo dokaz več, da so gradbinci sposobni delati in z večjo podporo širše družbenopolitične skupnosti lahko pričakujemo, da bodo tudi zanje nastopili boljši časi.

MAJDA JOVAN-TOPLAK

Novi Klimini aksialni ventilatorji imajo odličen izkoristek

Novost, na katero so Klimovci najbolj ponosni, je družina aksialnih ventilatorjev N-AVV. Če vemo, da so po meritvah ljubljanskega Turboinstituta ti ventilatorji s svojim izkoristkom sodijo v vrh evropskih proizvajalcev, je jasno, zakaj v Klimi toliko pričakujejo od tega novega izdelka.

Izkoristek Kliminega ventilatorja N-AVV je do 87 odstotkov. Ta številka laiku ne pove dosti. Zgovorno pa je dejstvo, da bo Klimovci zaradi boljšega izkoristka v nove ventilatorje vgrajevali v povprečju za dve stopnji manjše elektromotorje, kot so jih v starejši tip ventilatorjev in kot jih večina konkurentov uporablja še danes. To seveda pomeni manjši proizvodni strošek in tudi manjšo porabo električne energije pri obratovanju. Znatno pocenitev obratovalnih stroškov bo gotovo velik adut novega Kliminega ventilatorja.

Pozornejši bralec Glasnika se bo gotovo spomnil, da smo o novem Kliminem ventilatorju že pisali. Svojo pravo premiero je doživel že na prejšnji Interklimi. Klima nekatere izvedbe novih ventilatorjev že tudi prodaja — in sicer manjše s

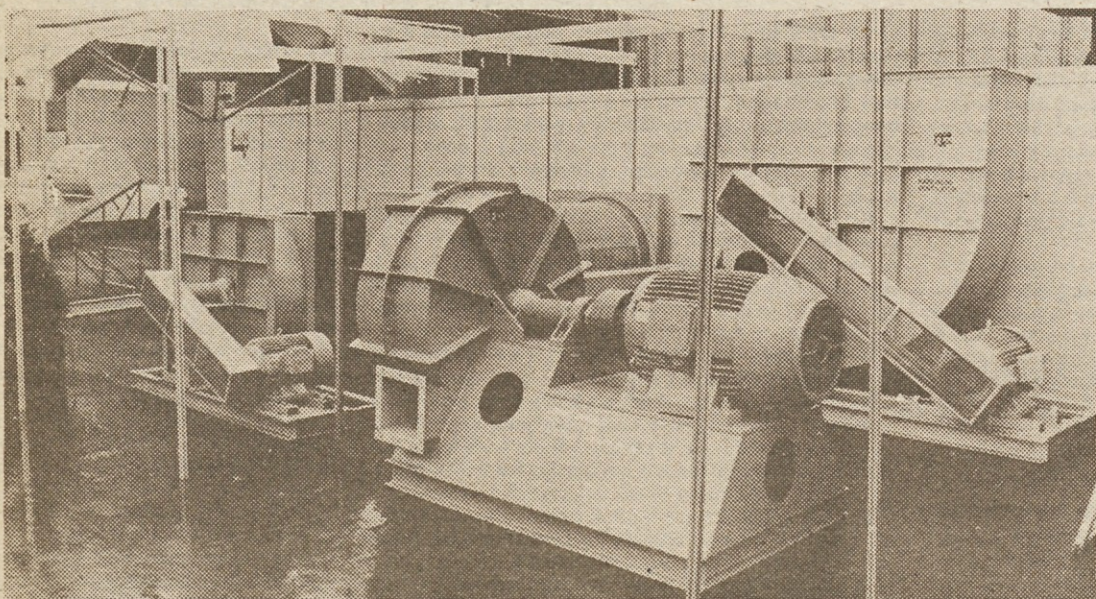
premerom 500 in 630 mm že več kot leto dni, večje s premerom 1.600 mm (v dveh izvedbah: s kratko in dolgo lopatico) pa od letošnje pomladi. Kljub temu pa bo preteklo še precej Savinje, preden bodo Celjani uvedli v redno proizvodnjo vso družino novih ventilatorjev N-AVV.

Pri tem moramo povedati, da gre za zelo širokopotezno nalogo. Razvili in preizkusili so namreč kompletno družino ventilatorjev, ki ima od premera 450 do 2.500 mm kar 24 različnih velikosti, pri čemer imajo štiri različno velika pesta za utrditev lopatic (od premera 280 do 800 mm), vsaj ventilator pa je možen v izvedbi s po 10, 8, 6 ali 4 lopaticami. Samo za razvoj in meritve so doslej porabili že okrog 50 milijonov dinarjev.

Zdaj prihaja uvajanje v proizvodnjo, ki bo še dražje. Klimini aksialci

imajo lopatice, ki so ulite iz silumina. V livarni morajo torej narediti kokile za vse različne velikosti. To bo precej drago, saj potrebna orodja za en sam tip manjšega ventilatorja stanejo okrog 5 milijonov dinarjev. Izdelava je zamudna — pri prvih je trajala tudi 8 mesecev. Nove lopatice so tudi za livarno trd oreh, saj je potrebna izredna natančnost in kvaliteta površine, toda ko bodo livarji rešili te probleme, lahko pričakujemo, da bo priprava orodij stekla hitreje. V Klimi Industrijski proizvodnji so si tako zastavili cilj osvojiti celotno paleto ventilatorjev N-AVV v letu 1986. Nekaj novih orodij bodo morali nabaviti tudi sami — obdelovalni stroj za ohišja in obdelovalni stroj za pesta večjih izvedb, toda glavino novih orodij morajo le izdelati livarji, plača pa jih seveda Klima.

Skratka, uvajanje proizvodnje nove generacije aksialnih ventilatorjev bo drago. Je pa to dobra naložba, saj bo Klimo uvrstila v vrh svetovnih proizvajalcev.

VENTILATOR ZA TRANSPORT — Na zunanji razstavi Interklime so Klimovci postavili dvostopenjski radialni ventilator tlačnih zmogljivosti do 30 kilopaskalov. To je še en pomemben element opreme za posreden pnevmatski transport in sicer tam, kjer so potrebni visoki tlaki. Takšne potrebe so na primer v livarnah (pri regeneraciji peska). Doslej noben jugoslovanski proizvajalec ni izdeloval industrijskih ventilatorjev, ki bi dosegali tako visoke tlake. Tudi v Klimi so imeli precej težav, saj v Jugoslaviji niso mogli najti ležajev, ki bi zadržali obremenitve pri obratovanju ventilatorja. Nazadnje so morali vgraditi uvožene ležaje. Nekaj takšnih ventilatorjev, kot je na sliki, je Klima že prodala v Iran.

Če ne gre z ventilatorjem, gre z ejektorjem

Zanimiva novost, ki jo je prikazala celjska Klima v Zagrebu, so ejektorji na stisnjen zrak. Ejektorji so podskupine v Kliminem programu pnevmatskega transporta, vendar pa delujejo na drugačnem principu — in sicer na principu zračnega curka in mešalnega razmerja med dvema plinoma, ki sta običajno stisnjen zrak in transportni zrak.

Običajno je v napravah za pnevmatski transport ventilator, ki ustvarja zračni tok. So pa primeri, ko takšnega pnevmatskega transporta ni mogoče iz različnih vzrokov upo-

rabljati (zaradi mehanskih lastnosti transportiranca, zaradi njegove agresivnosti ali abrazivnosti, ali pa v primeru, če je transportirana mešanica eksplozivna). Ejektorji na stisnjen

zrak pa omogočajo brezkontakten transport, saj je transportiranelec v stiku le z zračnim curkom in gladkimi stenami cevovoda.

Pogon daje ejektorju stisnjen zrak. Ta vstopa v sprednji del ejektorja skozi posebno oblikovane šobe in se tam pomeša z zrakom in medijem, ki ga želimo transportirati. Tej mešanici podeli stisnjeni zrak del svoje kinetične energije in pride do

gibanja. Naprava sesa medij iz okolice in ga nato transportira v zaželeno smer.

Zdaj že vidimo značilnosti ejektorja. Bistvena je, da nima gibljivih delov, torej praktično ni možnosti okvar. Ker nima gibljivih delov, ejektor ne poškoduje snovi, ki jih transportira in je zato primeren tudi za transport nevarnih snovi, vključno z eksplozivnimi snovmi.

Prednost ejektorja je tudi, da ni občutljiv na zunanje mehanske vplive in ima zato zelo stabilne obratovalne karakteristike v različnih obratovalnih razmerah.

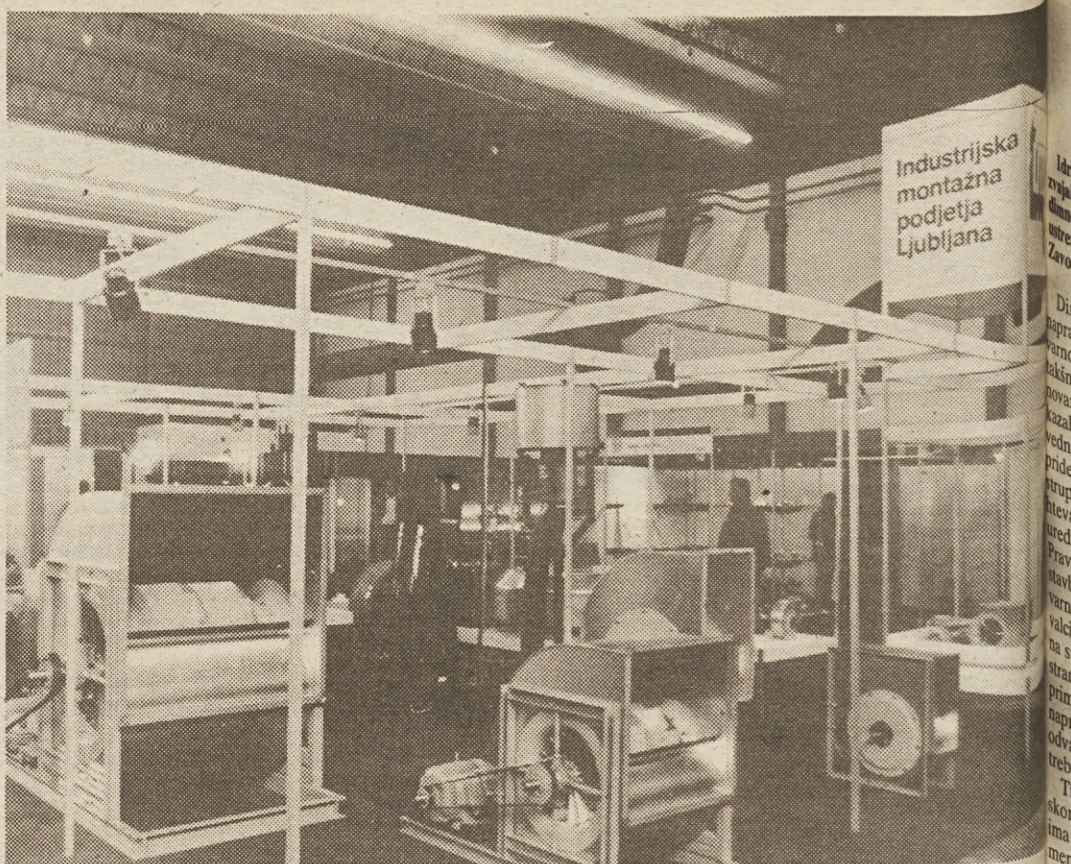
Dobra lastnost pri uporabi ejektorja je tudi ta, da ima izjemno kratek zagoni čas. Po tem prekaša transportne naprave z ventilatorji. To prednost lahko izkoristimo zlasti, če priključimo ejektor na naprave, ki delajo s prekinitvami. Če takšno napravo pravilno sprojektiramo, lahko pri pnevmatskem transportu prihranimo precej električne energije, čeprav ima ejektor sicer slabši izkoristek od ventilatorja.

Glede na način uporabe, sta možni dve izvedbi ejektorja:

- 1.) Prenosljiva
- 2.) Stabilna izvedba, pri kateri je ejektor vgrajen v napravo, od katere transportiramo določeno snov.

V Klimi pričakujejo, da bodo ejektorji kot samostojni elementi zanimivi predvsem za rudarstvo in kemično industrijo. Zanimivi pa bodo tudi za vgradnjo v razne naprave. Eno takšnih naprav, to je filter za odsevanje od obdelovalnih, tekstilnih ali papirnih strojev, so pokazali tudi na Interklimi. Toda direktor Klimine Industrijske proizvodnje inž. Bert Vrhovec pravi, da je možnosti še ogromno in čaka Klimine razvijalce še precej dela, da bodo razvili več naprav, v katerih bodo lahko uporabljali ejektor kot pogonski agregat za pnevmatski transport.

Seveda pa je treba biti realen. Ejektor ne bo spodrinil ventilatorskih transportnih sistemov. Njegov pomen je v tem, da omogoča učinkovito rešitev v posebnih delovnih pogojih. Tako je ta naprava koristna izpopolnitve proizvodnega programa, na katerem ima Klima že bogate izkušnje.

Elementi za visokotlačne sisteme klimatizacije

Najpomembnejša novost, ki jo je na Interklimi razstavila delovna organizacija Klimat, je oprema za visokotlačne sisteme klimatizacije — to so novi tipi radialnih ventilatorjev in mešalni ter razbremenilni boksi.

V Klimatu so več let delali na razvoju novega radialnega ventilatorja s profilirano, nazaj zakrivljeno lopatico, ki lahko v klimatizacijskem sistemu ustvari tlak do 2.500 paskalov. Razvili so popolno paleto tovrstnih ventilatorjev, saj jih lahko ponudijo

v sedemnajstih velikostih od premera 160 do 1.000 milimetrov.

Tovarno prav zdaj tudi opremljajo z orodji in stroji za proizvodnjo teh ventilatorjev, za kar bodo investirali nad 60 milijonov dinarjev. Ugotavljajo pa, da se kupci za nove Klimatove ventilatorje zelo zanimajo, saj v Jugo-

slaviji trenutno ni nobenega geografskega proizvajalca tovrstnih ventilatorjev, pa tudi v Evropi tovrstne ventilatorje v svojem programu le še ena firma. Zato je na sejmu ISH v Frankfurtu pokazalo, da bo imel Klimat možnost za izvoz, ko bo s redna proizvodnja.

Variabilni sistemi — smer nadaljnjega razvoja klimatizacije

Tiov regulator zvočnega tlaka RP-1A zasluži pozornost predvsem ker nakazuje nadaljnjo razvojno smer klimatizacijske opreme. Na razstavi prototip, s katerim pa se morali opraviti še precej meritev, bo povsem zrel za proizvodnjo in prodajo.

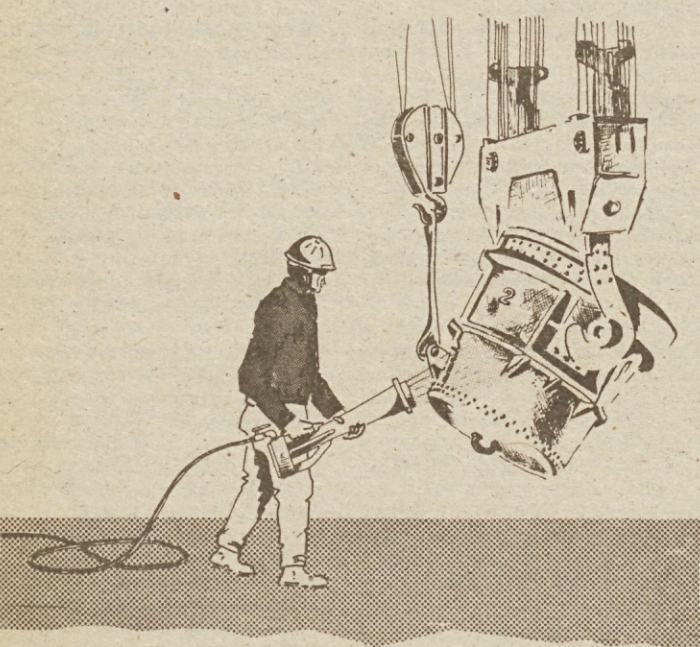
A pogledimo, kako se regulacijskega pretoka uporabljata. Takega, kakršnega je zdaj, vgrajimo v prezračevalni ali klimatizacijski sistem (nizko ali visoko) in z njim dosežemo stalne točne količine zraka pri sprejemnem tlaku v sistemu.

Toda če regulator opremimo s pnevmatskim ali pnevmatskim pogonom, ga lahko uporabimo v variabilnem klimatskem sistemu, tak sistem seveda potrebuje drugo posebej prirejeno opremo, toda Klimat je že razvil in ima možnost, da z zakrskamo v smislu variabilnih sistemov.

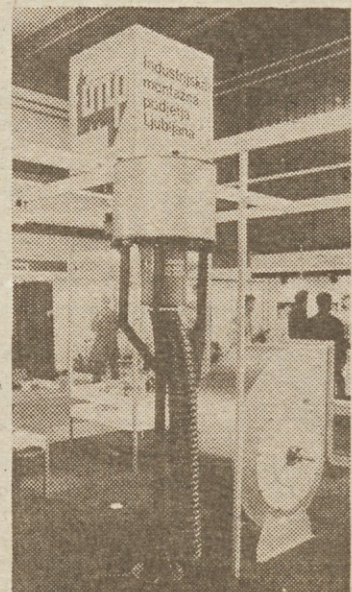
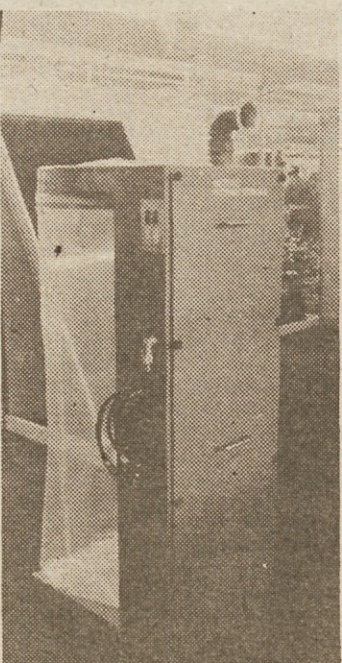
Variabilni klimatizacijski sistem omogoča takšno regulacijo, ki se prilagaja porabi energije v prostoru (npr. čez dan, ko je hlajenje na potrebo, deluje sistem na vsi ponoči ko poraba pade, pa se elementi od ventilatorjev do valnih elementov nastavijo na manjše vrednosti. Tako enostavno uporabljamo bolj racionalno, pri čemer pa bolj varčno. Ravno zaradi tega ni treba dvomiti, da bo razvoj klimatizacije zares šel v opisano smer.

Klimin sesalec oljnih hlapov za avtomatske strožnice

Na sliki levo je še en primer Klimine palete izdelkov pnevmatskega transporta, vendar delek, ki ima povsem določeno namembnost. V Klimi so ga razvili za Prvomajsko Zagreb, ki napravo vgrajuje v obdelovalne stroje. Sesalec oljnih hlapov namreč nepogrešljiv pri namerno krmljenih in avtomatsko strožnicah. Klima je s Prvomajsko sodelovala že prej, saj pred leti zanj že razvili sesalec oljnih hlapov in hlapov hladilnih tekočin za obdelovalne stroje.

Ejektorji: Levo spodaj primer uporabe v livarni.

Nova oprema za požarno varnost v stavbah

Istrijski Tio je na Interklimi znova dokazal, da je vodilni jugoslovanski proizvajalec opreme za požarno varnost v stavbah. Pomembne Tiove novosti sta: dimno odvodna loputa in večnamenska strešna loputa. To sta dva izdelka, ki ustrezata najnovejšim predpisom o požarni zaščiti. Oba sta še v testiranju na Zavodu za raziskavo materiala, ki bo izdelal ateste predvidoma septembra.

Dimno odvodna loputa DOL 1 je naprava za zagotavljanje požarne varnosti v stolpnih. Doslej predpisi takšnih naprav niso zahtevali. Požarnovarstvene izkušnje pa so pokazale, da pri požaru v stolpnici ni vedno najhujši plamen, pač pa lahko pride do hudih nesreč zaradi dima ali strupenih plinov. Zato predpisi zahtevajo, da se v visokih stolpnih med odvod dima za primer požara. Priznava je treba v vsaki visoki stavbi zgraditi posebno požarno varno cono, skozi katero se stanovanjci v primeru požara lahko rešijo na stopnišče. V tako cono se na eni strani dovaja svež zrak, za kar so primerne običajne prezračevalne naprave, na drugi strani pa je treba odvajati dimne pline, za kar je potrebna specialna oprema.

Tio je svoje dimno odvodne lopute konstruiral na osnovi izkušenj, ki jih ima s protipožarnimi loputami. Pomembno je tudi, da je mariborska montaža razvila požarno varni strešni ventilator in tako lahko IMP ponudi vso mehansko opremo za požarno zaščito stolpnice.

Funkcija dimno odvodne lopute je, da se odpre le v tisti etaži ali več etaž visoke stavbe, kjer je požar. Kakor se sliši preprosto, ni, ker je treba zagotoviti dva zahtevna obratovalna pogoja:

1. Dimno odvodna loputa mora biti stalno sposobna za delovanje, pa čeprav dolgo časa stoji brez zaščite — zato se v njej uporabljajo le materiali, ki so odporni proti rjavenju.

2. Dimno odvodna loputa mora imeti ustrezno požarno odpornost. Čeprav, kot že rečeno, prototipe, ki jih bo Tio uvedel v redno proizvodnjo, še testirajo, pa so Istrijanci že poskrbeli za takšno protipožarno zaščito nekaterih stavb. Njihove prve dimno odvodne lopute uporabljajo v Makedoniji že štiri leta. V Ljubljani pa je prva stolpnica s tovrstno požarno zaščito Stara cerkev v Šiški.

Dimno odvodne lopute pridejo, kot smo že rekli, v poštev za visoke stanovanjske stavbe, industrijskim halam pa so namenjene večnamenske strešne lopute (VSL). Tudi te so izdelke po novih požarnovarstvenih predpisih, ki uveljavljajo povsem drugačno ravnanje, kot je bilo predpisano prej.

Prej je veljalo: če v proizvodni hali ali skladišču izbruhne požar, je treba vse dovode zraka čim bolj zapreti, da bi tako ogenj dušili. Toda v praksi se je pokazalo, da je v industrijskih halah vedno dovolj zraka, da se ogenj širi kljub zaprtim oknom in vratom. Zato novi pravilnik o požarni zaščiti nizkih objektov določa, da morajo imeti ti objekti na strehi posebne lopute, ki se v primeru požara odpro in omogočajo odvajanje dima v požarnem območju, istočasno pa v prostor spustimo svež zrak (večji objekti imajo lahko tudi avtomatizirane lopute, zadošča pa tudi odpreti okna in vrata).

Kaj dosežemo na ta način? Res, ogenj gori bolj, kot če bi zaprli vse dovode zraka. Toda po drugi strani dim skozi strešne lopute zapuša prostor in gasilci imajo mnogo boljše možnosti za delo — lahko delajo brez zaščitnih mask, bolje vidijo, kar pomeni, da lahko učinkoviteje gasijo. Svež zrak, ki ga spuščamo v prostor, obenem tudi hladi predmete, ki jih požar še ni zajel. Presenetljivo je, da so torej kljub večjim plamenom, pri novem načinu poslovanja, pogoj za spopad z ognjem mnogo boljši. V Veliki Britaniji so naredili preizkus in so v neki hali opazovali posledice požara najprej brez odvajanja dimnih plinov in nato pri odprtih strešnih loputah: v prvem primeru je bila temperatura zaka (oziroma dimnih plinov) pod stropom 815 stopinj, v drugem le 290. To kaže, kako koristno je spustiti vroč dim na prosto, da ne onemogoča gašenja.

Istrijanci imenujejo svojo strešno loputo večnamensko, ker jo lahko

uporabljajo tudi za navadno vzgonsko prezračevanje objekta. V ta namen ima loputa mehanizem za zapiranje in odpiranje z Jekleno žico. Ima pa lahko tudi odpiranje in zapiranje s pnevmatskim cilindrom, preko katerega se loputo lahko preveže tudi na požarno javljalo centralo. Sicer pa ima loputa tudi termično sprožilo z lotom, ki popusti pri 70 stopinjah in odpre pot dimnim plinom.

Sprehod po Interklimi je pokazal, da je Tio še vedno na vrhu jugoslovanskih proizvajalcev požarnovarstvene opreme. Pri strešnih loputah so sicer tudi drugi proizvajalci zato pa ni razen Istrijčanov nikogar, ki bi lahko kupcem ponudil dimno odvodne lopute, kot jih zahteva pravilnik. Sta se pa na Interklimi poleg Klime opreme pojavila še dva nova jugoslovanska proizvajalca protipožarnih loput. Pri tem so Istrijanci opozorili, da je Uniklima preklopila njihov izdelek vključno z detajli, ki jih ima Tio patentno zaščitene. Zaradi tega bodo sprožili spor pred sodiščem.

LOJZE JAVORNIK

Sicer pa Tiovi pri protipožarnih loputah letos niso pokazali nič novega. Te lopute so Istrijski najstarejši protipožarni izdelek (proizvajajo jih že od leta 1974) in je program v glavnem zaokrožen. Zadnji čas so posvetili glavno pozornost pridobivanju atestov za tuja tržišča — to je ZRN in Avstrijo, kar nikakor ni lahka naloga. Protipožarna oprema mora seveda v vsakem primeru zanesljivo delovati in da je tako, se dokazuje z natančnimi atesti.

Na Interklimi pa je Tio dobil novo spodbudo: Pojavilo se je nekaj interesentov za protipožarne lopute, ki bi jih lahko vgrajevali v lahke montažne požarne stene. Tio ima zdaj namreč lopute z atesti za opečne in betonske zidove. Inž. Karel Tiegel meni, da prirejanje protipožarne lopute za montažno požarno steno ne bo povsem enostavna zadeva. Betonski ali opečni zid je v primeru požara za ugodnejše okolje kot sendvič plošča iz ognjevarnih materialov, saj zid odaja mnogo več toplote, kot takšna montažna stena. Protipožarno loputo bo torej za takšno gradnjo potrebno dodatno toplotno izolirati. V Tiu se bodo lotili te maloge, če bodo ugotovili, da je na trgu dovolj povpraševanja.

Nekaj izdelkov, ki jih je Tio razstavil na Interklimi. V sredini absolutni kanalski filter

TOPLLOTNI MENJALNIK ZA PLIN — se uporablja v visokotlačnih in nizkotlačnih plinskih postajah. Pri ekspanziranju (oziroma raztezanju) plin izgubi temperaturo, zato ga je treba ogrevati. To pa opravimo s posebnim toplotnim menjalnikom oziroma grelcem za plin. Itak je tak izdelek razvil zaradi jugoslovanskih načrtov plinifikacije, pri uresničevanju katerih so grelce za plin morali prej uvažati. To je tehnološko precej zahteven izdelek, saj mora zadoščati strogim varnostnim predpisom. Na sliki na levi je visokotlačni grelec plina (za 64 barov). Itak izdeluje tudi nizkotlačne. Poleg grelca je program armatur.

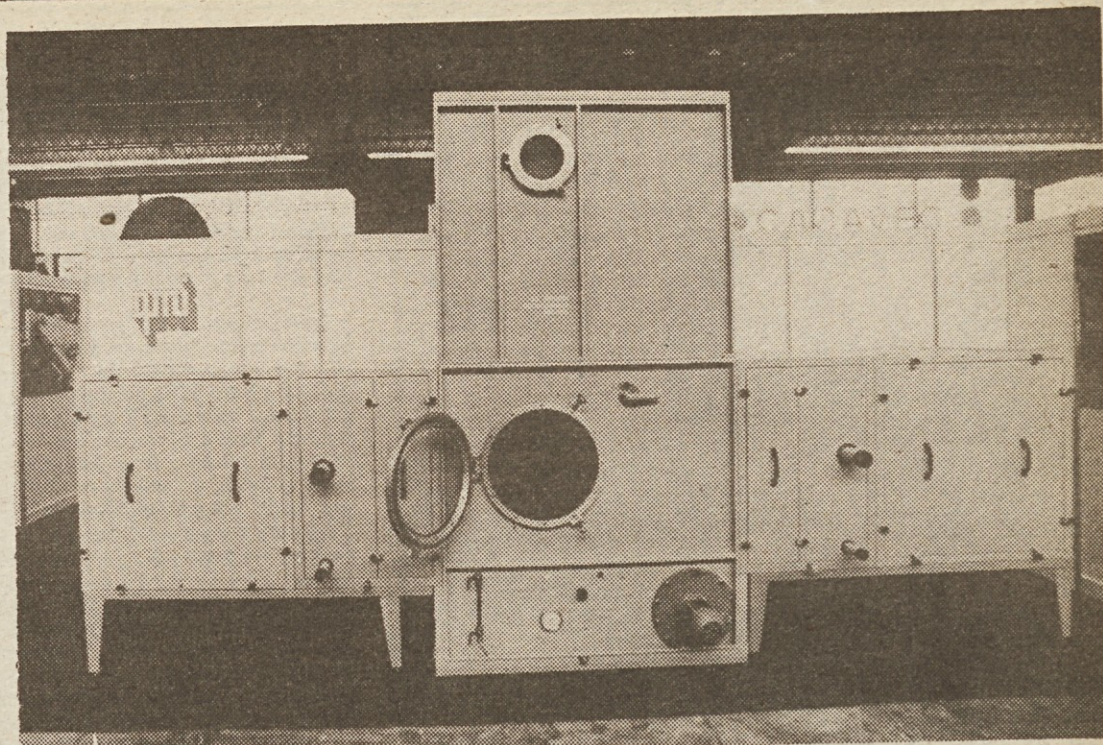
Novi elementi za distribucijo zraka

Tio je na Interklimi seveda prikazal tudi svoje elemente za distribucijo zraka. Poleg glavnih predstavnikov klasičnega programa smo lahko videli dve novosti:

1.) Vpihovalne šobe VŠ 2, ki omogočajo velike dometne razdalje in so torej primerne za visoke, npr. proizvodne prostore (npr. livarne). Konstrukcija omogoča spreminjanje smeri zračnega curka, da ga brez težav usmerimo točno tja, kjer ga potrebujemo. Razen tega ima šoba tudi nastavek, ki omogoča regulacijo pretoka količine zraka. Šoba tudi deluje precej tiho. Skratka, v Tiu so prepričani, da so razvili zelo dober element za prezračevanje industrijskih objektov.

2.) Drugi nov element za distribucijo zraka je okrogli difuzor OD 6, ki so ga razvili v izredno kratkem času točno po investitorjevih željah.

L. J.

KOMORA ZA FERMENTACIJO TOBAKA — Naročnikov za klimate v konfortni klimatizaciji je vse manj, toda tovrstne naprave se dajo dopolniti tako, da so uporabne tudi v drugačne namene — na primer za tehnologijo obdelave rastlin in pripravo hrane. Tako so v Klimatu izdelali in predstavili komoro za fermentacijo tobaka. Zakaj jo je možno zgraditi na osnovi klimate? Zato ker je pri fermentaciji tobaka tudi zelo pomembno vzdrževanje predpisane vlage in temperature! Po opravljenih tržnih raziskava so v Klimatu prepričani, da bo povpraševanja po takšnih komorah dovolj, saj imamo precej močno tobačno industrijo, pa nobenega drugega proizvajalca takšnih naprav. Pričakujejo, da bo te naprave možno tudi izvažati — zlasti v Turčijo. Bomo videli. Medtem pa v Klimatu pripravljajo že novo varianto — to je komoro za gojenje šampinjonov. Če bo uspela ta zamisel, tudi gobarstvo ne bo več, kar je bilo nekoč.

Ticvi absolutni filtri

Izdelek, ki je na našem razstavnem prostoru na Interklimi pritegnil precej pozornosti, je absolutni filter. Tio je pokazal izboljšane verzije kvadratnih difuzorjev z absolutnimi filtri, pa tudi kanalski ohišje s takšnimi filtri.

A povejmo najprej, kaj absolutna filtracija sploh je. To je filtracija, ki mora preprečiti prehod tudi najmanjšim delcem, kot so dim, megla, virusi in bakterije. Takšni filtri so nujno potrebni za klimatizacijo v prostorih, kjer mora biti zrak zares popolnoma čist (npr. v operacijskih dvoranah ter infekcijskih ali sterilizacijskih oddelkih bolnišnic, v raznih laboratorijih, v elektronski, finomehanski, kemični in živilski industriji, pri proizvodnji tiskanih vezij in čipov, filmskih in magnetofonskih trakov itd.). V takih klimatskih napravah se zahteva popolno ali absolutno filtriranje zraka in tako so filtri tudi dobili svoje ime.

Za nameščanje absolutnih filtrov v klimatizacijskem sistemu pa sta dve možnosti.

1. Da so kar v prostoru, ki ga klimatiziramo — za ta namen ponuja Tio dve izvedbi kvadratnega difuzorja, v katere ohišje se vloži absolutni filter.

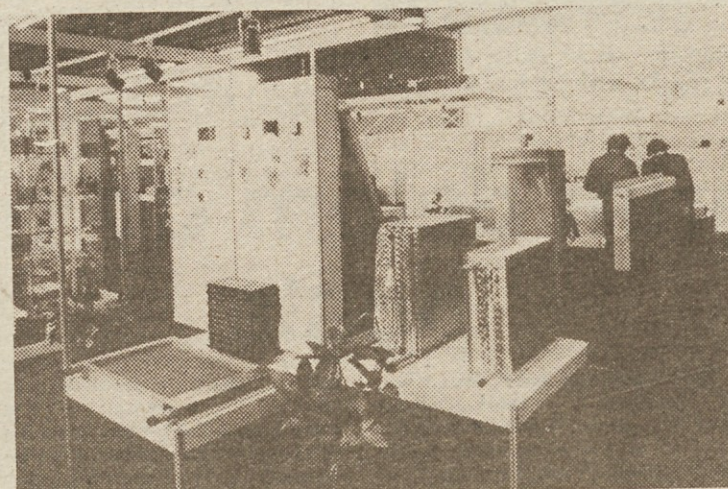
2. Da je filter nameščen na nekem drugem mestu v sistemu — za ta namen so v Tiu razvili kanalsko ohišje z absolutnim filtrom.

Difuzorje z absolutnimi filtri je Tio prvič prikazal že na prejšnji Interklimi, a zdaj so jih dopolnili še s priključkom za preizkus tesnosti, kar je pomembno, saj lahko na ta način pri menjavi filtra preverimo, ali je pravilno sedel v ohišje, da bo res stoodstotno deloval.

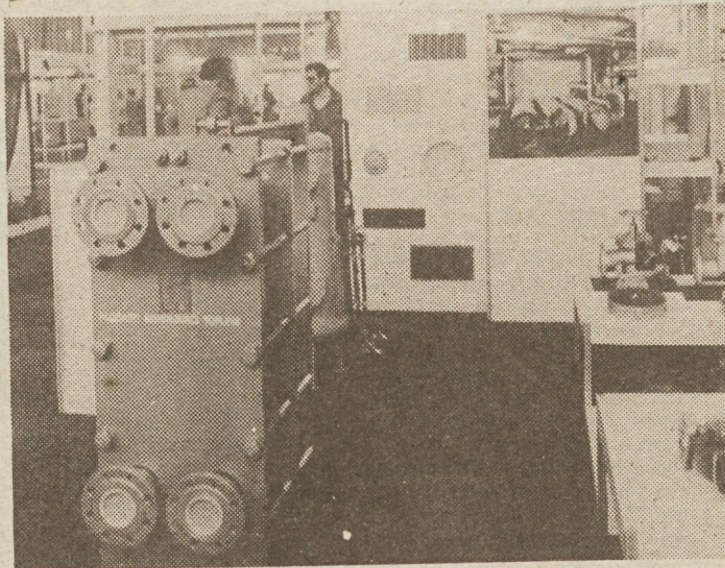
Komplementarna oprema k difuzorju z absolutnim filtrom je zrakotesna loputa ZL-1. Ta je neobhodna, da z njo zapremo zračni kanal, kadar omenjamo filter vložek, da nam medtem ne bi v prostor uhajala umazana zrakotesna loputa se lahko zapira in odpira ročno ali pa z elektromotornim pogonom.

Kanalski absolutni filter je tudi letošnja Tiova novost. Izvedba je v tem primeru cenejša, so pa komplikacije, ker mora biti kanal od filtra do prostora povsem zatesnjen.

Pri absolutnih filterih moramo omeniti dobro sodelovanje Tia z Donitom, ki izdeluje vložke. Inž. Karel Tiegel je povedal, da razvojni delavci obeh organizacij zares tesno sodelujejo in izmenjujejo izkušnje. V Tiu so tudi zelo zadovoljni s kvaliteto Donitovih vložkov, saj je kakovost pri teh napravah celo pomembnejši od cene.

KLIMATOVI DIREKTNI UPARJALNIKI — V Klimatu so na osnovi tehnologije toplotnih menjalnikov razvili tudi nekatere izdelke za hladilno tehniko. Naprava na sredini je direktni uparjalnik za hladilne aparate. Da bodo lahko izdelovali takšne naprave, bodo morali dopolniti linijo toplotnih menjalnikov s specialnimi stroji za uparjalnike. Na levi pa je direktni uparjalnik za toplotne črpalke s pripravljenim ventilatorjem, kakršne Klimat že nekaj časa proizvaja za Gorenje.

PLOŠČNI IZMENJEVALEC TOPLOTE ZA AGRESIVNE MEDIJE — to je izdelek, ki ga je predstavil tozdr Itak. V zadnjem času se za take toplotne aparate zanimajo investitorji, ki želijo izkoriščati toploto termalnih voda. Prve aparate so za ta namen že lani poslali hotelu Moravske toplice, kjer so jih uporabili v ogrevalnem sistemu. Ti aparati so primerni tudi za uporabo v procesni industriji, kjer se dela z agresivnimi medij. Pri proizvodnji uporablja Itak plošče, ki jih dobavlja Gea Ahlborn.

Zvočno izolacijske kabine se prebijajo

Zvočno izolacijsko kabino je Tio letos prvič pokazal na Interklimi, čeprav so jo razvili že pred dobrimi tremi leti. Gre za program, ki se je začel z dušenjem hrupa prezračevalnih in klimatskih naprav. Dušilce zraka za ta namen izdeluje Tio že od leta 1975, nato so uvedli še zvočne kulisne v drugih industrijah in naslednja stopnja so zvočne kabine, ki lahko v določenih primerih ustvarijo še boljše delovne razmere.

Osnovna ideja je; zapreti hrupen stroj (ventilator, agregat, kompresor, mlin) v kabino s stenami, ki slabo prepuščajo zvok. Že po tem je jasno, da zvočno izolacijska kabina ni nek standardni izdelek, pač pa mora biti prilagojena uporabi v vsakem primeru posebej. Tio izdeluje nekaj tipskih elementov: vratnega, okenskega, stenskega, stropnega, vogalnega, ki jih lahko sestavljamo v kabine različnih oblik in velikosti. Skratka, za vsak primer je treba narediti poseben projekt in tudi predhodne ter končne meritve.

Ko so zvočno izolacijske kabine pred leti prvič pokazali, niso zbudile pri kupcih skoraj nobene zanimanja. Zanimivo pa je, da je po takih kabinah zadnje čase vse več povpraševanja, kar je nedvomno tudi posledica okrepljene zavesti, kako pomembno je ustvariti dobre delovne razmere.

Pomembno pa je tudi sodelovanje z Iskro, ki pri Tiu kupuje stenske elemente za varilnice, ki jih opremljajo — obenem pa ponujajo Tiove zvočne izolacijske kabine tudi za druge namene.

Imate ideje?

Zakaj pa potem ne dopisujete v Glasnik?

Telefon uredništva: (061) 321-043

Plinifikacija Rogaške Slatine

Steklarna Boris Kidrič v Rogaški Slatini je z gradnjo v vrednosti 1.810.000.000.000 dinarjev prišla do novih proizvodnih zmogljivosti, kjer bo našlo delo približno 500 delavcev — predvsem proizvodnih — od teh največ kvalificiranih brusilcev, kar bo območjem šmarske občine in obrobni občin Hrvaške, kjer je zaposlenost zapostavljena, še kako dobrodošlo.

Pri tej investiciji, kjer gre za plinifikacijo celotne Steklarne, plinifikacijo primarnega razvoda za Steklarsko šolo v Rogaški Slatini, predelavo primarnega razvoda plina v mestu Rogaška Slatina, za novo skladiščno proizvodno halo, novo kotlarno, novo talilnico, so sodelovali IMP-jevi tozdi: Mariborska Montaža in Elektromontaža iz Ljubljane ter Inženiring kot nosilec posla pri plinifikaciji.

Montažini monterji so prišli na gradbišče Steklarne Boris Kidrič v Rogaški Slatini lani maja, Elektromontažini pa kasneje.

Montaža Maribor je do lanskega avgusta opravila zahtevna dela pri plinifikaciji celotne steklarne in plinifikaciji primarnega razvoda za Steklarsko šolo v Rogaški Slatini.

Dela pri predelavi primarnega razvoda plina v mestu Rogaška Slatina s predelavo plinske reducirne podpostaje in z graditvijo dveh novih podpostaj so monterji iz Montaže Maribor končali v treh mesecih. Naši monterji iz Maribora so pomagali tudi pri delih na plinifikaciji zahodno nemškemu dobavitelju opreme pri montaži uvožene opreme za steklarske peči, ki so prej obratovala na mazut.

Vodilni monter iz tega IMP-jevega tozda je bil pri delih na plinifikaciji Martin Tomec s skupino 9 monterjev, vodja montaže pa Rudi Kolarič.

»Pri delih na plinovodu, je dejal Kolarič, je bila zanimiva izvedba preboja pod železniško progo, kar je opravil Ingrad Rogaška Slatina s tako imenovano raketo.«

Septembra lani je Montaža Maribor začela s pripravljalnimi deli za novo skladiščno proizvodno halo, novo kotlarno, toplovodni razvod in talilnico. Na skladiščni proizvodni hali so Montažni fantje montirali vse instalacije radiatorskega ogrevanja, prezračevanja, toplotne podpostaje in plinske kotlarne za tehnološko vodo ter ogrevanje. Kljub hudi zimi so prvo fazo, del na skladiščni hali zaključili do predvidenega roka — to je do letošnjega januarja, s čemer so investitorju (Steklarni) omogočili, da je razširila proizvodne brusilnice kristalnega stekla in skladišče.

Obseg del prve faze, ki so jih fantje opravili, je zajemal približno 75 odstotkov pogodbene vrednosti skladiščne proizvodne hale.

Vodilni monter pri teh delih je bil za ogrevalni sistem Jože Žitnik s skupino sedmih monterjev in Drago Drakšič s petimi monterji, za prezračevanje in klimatizacijo pa

Josip Mohorič s petimi monterji. Vodja montaže je bil Rudi Kolarič.

Elektromontažini monterji so na objektu skladiščne proizvodne hale hkrati z montažo strojenih instalacij opravili vsa elektroinstalacijska dela, potrebna za zagon prve faze te hale (kotlarna za tehnološko vodo v kislini polirnici, ogrevanje zimsko — letnega režima, brusilnice, razsvetljavo v skladiščih). Vodilni monter iz tega tozda je bil Leopold Oplotnik, ki je imel na tem objektu 10 monterjev; vodja montaže za elektroinstalacijska dela pa je bil Anton Krevs.

Mariborska Montaža je montirala tudi novo kotlarno z močjo 3 milijone kilo kalorij in toplotni razvod za napajanje skladiščno proizvodne hale. S temi deli so začeli v lanskem decembru in zaključili marca letos. Aprila so se lotili montažnih del v novi steklarski talilnici. Tu so opravili naslednja dela: razvod komprimiranega zraka, razvod plina do steklarske peči, oziroma talilne

pripravo talilne peči za zagon in kasnejše obratovanje.

Vodilni Montažni monter pri delih na talilnici je bil Jože Žitnik s skupino petih monterjev, pa skupinovodja Edvard Frangeš. Tudi pri teh delih je bil vodja montaže Rudi Kolarič.

Monterji iz Montaže Maribor so opravili tudi celotno plinifikacijo Steklarske šole v Rogaški Slatini, ki je bila prej ogrevana z mazutom. S tem je šola (tako kot Steklarna) izboljšala kvaliteto svojih izdelkov, poleg tega pa tudi posodobila učni program.

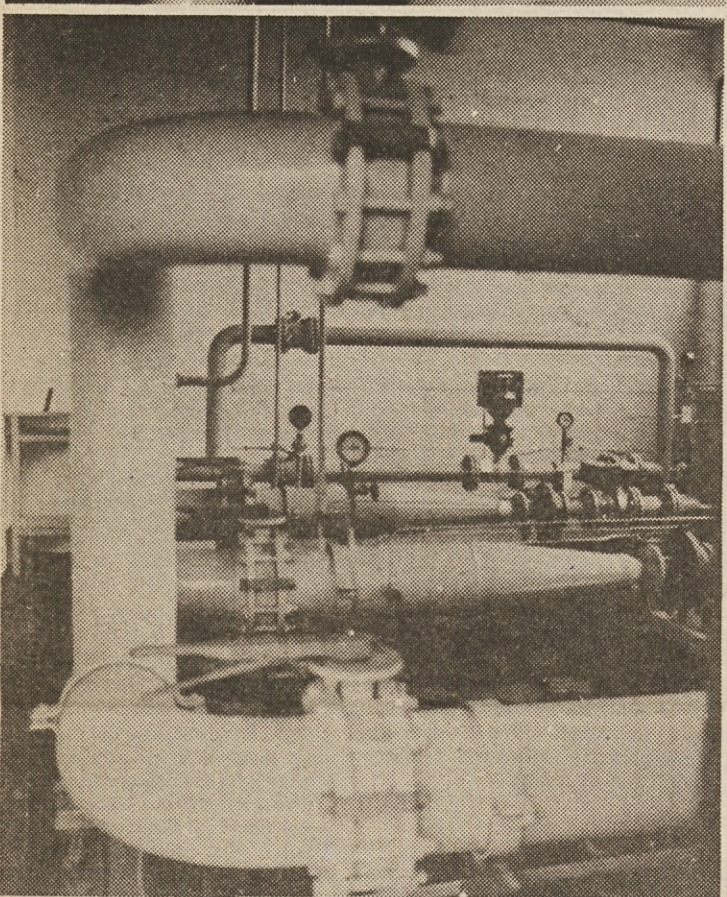
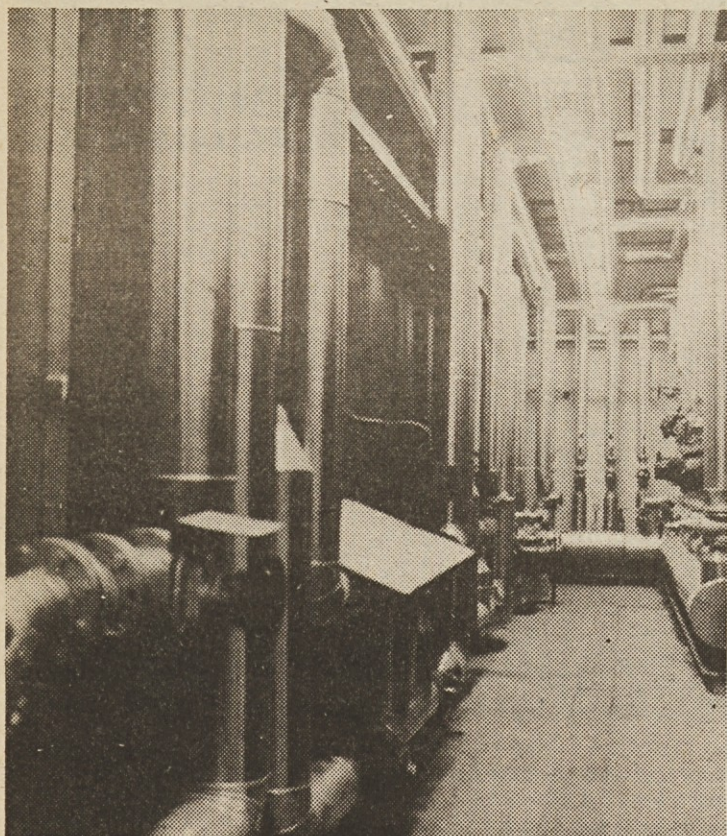
Mariborska Montaža je na gradbišču Steklarne Boris Kidrič v Rogaški Slatini zaključila glavna dela, ostala so ji samo še regulacije naprav in sistemov ter predaja objekta naročniku, kar je predvideno za avgust.

Vrednost Montažnih del na tem gradbišču je 67.300.000 dinarjev, Elektromontažinih pa 25 milijonov dinarjev.

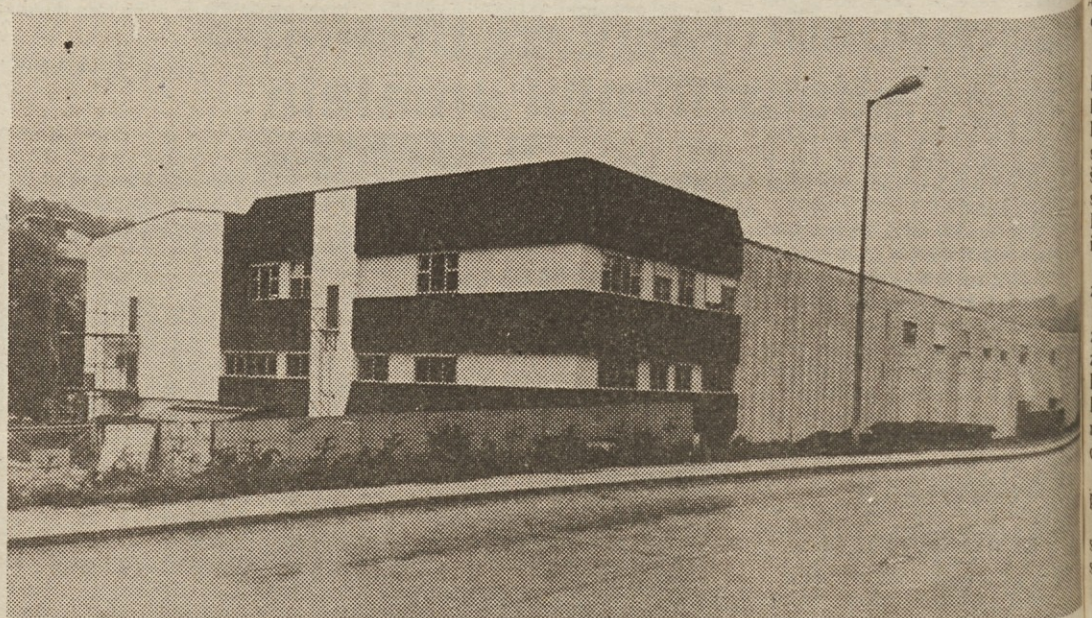
Oprema, ki jo je IMP vgrajeval na tem gradbišču, je bila v glavnem IMP-jeva. Kaloriferji, klima centrala, hladno zračne zavesne so bili Klimini, elektro razdelilci Isovi, strešni

Malico so imeli v Steklarni menzi. Za ostale obroke hrane pa so monterji poskrbeli sami.

Celoten obseg investicije je nadzoroval Industrijski biro Ljubljana, ki ima v Steklarni celotni inženiring (izdelava investicijskega programa, izdelava tehnoloških projektov in izvajalski inženiring). Steklarna vodja razvojno investicijskega oddelka Jožef Žnidarec je povedal, da se je Steklarna odločila za to investicijo iz več razlogov in sicer: da bi povečala proizvodnjo brušenih kristalnih izdelkov in na ta način podvojila izvoz predvsem na konvertno bilno tržišče in povečala prodajo na domači trg, ki je bil doslej zapostavljen na račun izvoza. S tem so povečali sortima izdelkov tako, da sedaj zadovoljujejo vse želje kupcev, ki jih doslej posebno pri malo serijski proizvodnji, niso mogli. Namen investicije je tudi bil racionalizirati in modernizirati sedanjo proizvodnjo ter rešiti ozko grlo v sedanji proizvodnji, tu je mišljen interni transport, posodobitev skladiščnih manipulativnih prostorov, zmanjšanje porabe in sprememba energije (mazuta na plin), uvedba novega sistema taljenja steklene mase z elek-

Instalacije v steklarni Boris Kidrič Rogaška Slatina: zgoraj detajl klimatskih kanalov v brusilnici spodaj: plinska merna redukcijska podpostaja.

Zunanost proizvodno-skladišnega objekta steklarne Boris Kidrič v Rogaški Slatini.

steklarske peči, razvod vakuum, predelavo dosedanjega komprimiranega zraka, montažo specifične uvožene opreme, ki jo je dobavil investitor.

Kljub težavam, ki so jih imeli pri projektni dokumentaciji zaradi zahtevne specifične tehnologije v steklarstvu, so vsa pogodbeno dela na talilnici dokončali konec letošnjega maja in tako investitorju omogočili

ventilatorji, kanali, jekleni dimniki, razbremenilne tlačne posode iz Montaže Maribor, Tratine črpalke, Tratina avtomatika.

Drugi pomembnejši dobavitelji opreme so bili še Emo Celje, Plamen Slavenska Požega, Prva Iskra Barič in drugi.

Investitor gradnje je Steklarna Boris Kidrič.

Naročnik vseh del na tem gradbišču je bil Ingrad Rogaška Slatina, ki je opravil tudi vsa gradbena dela in izdelal projektno dokumentacijo za gradbišče.

Poleg IMP-jevih tozdov so bili izvajalci del še Jedinstvo Krapina (Ingradov kooperant, Metalotehna Zenica, Metalna Maribor. Vodovodne instalacije je montiral Ingrad s svojo monterjsko skupino POZD KTO Celje. Nekatera dela je opravil investitor v okviru svojega tozda Vzdrževanje.

IMP-jeva tozda sta z drugimi izvajalci del na tem gradbišču v glavnem dobro sodelovala.

Imeli pa so IMP-jevi monterji težave pri montažnih delih zaradi specifične steklarske tehnologije in zahtevane kvalitete steklarskih izdelkov, ki jih Steklarna prodaja na zahtevno ameriško in zahodno evropsko tržišče.

Večji del IMP-jevih monterjev s tega gradbišča je stanoval v Zdraviliškem domu v Rogaški Slatini, nekaj monterjev pa se je vozilo od doma iz bližnjih krajev.

Ker je Rogaška Slatina turističen kraj, kjer je hrana draga, je bil problem s prehranjevanjem monterjev.

trično energijo. Za novo investicijo so se odločili tudi zato, ker so hoteli izboljšati delovne pogoje, povečati število zaposlenih.

Opremo za nove proizvodne prostore so že nabavili iz uvoza predvsem iz Zahodne Nemčije in iz Avstrije in tudi domačo iz Metalne Maribor itd.

Financiranje te investicije je potekalo tako, da je Steklarna dobila (za tujo opremo) mednarodni kredit od IFC-ja Washington prek Ljubljanske banke, kredite Ljubljanske banke — Splošne banke Celje. Slovlagatelji pa so bili Aero Celje, Cinkarna Celje, Steklo Ljubljana in drugi.

Delno je že stekla proizvodnja v novih prostorih brusilnice, v prvih julijskih dneh pa tudi proizvodnja na novi elektrokadni peči s pripadajočimi proizvodnimi linijami in tudi vsi drugi spremljajoči objekti že obratujejo.

Obratuje pa tudi že vsa proizvodnja na zemeljski plin namesto dosedanjega mazuta.

V novih proizvodnih prostorih bodo izdelovali enake izdelke iz svinčenega stekla (kristala) kot doslej.

Investitor je bil zadovoljen z IMP-jevimi monterji in z njihovimi delom.

Ce pa so nastali manjši problemi, pa so jih sproti reševali v obojestransko zadovoljstvo in korist.

MARIJA PRIMC

Z dobrim delom do novega posla

Sredi junija je bila zaključena gradnja Murine prirojevalnice v Murški Soboti, pri kateri je sodeloval naš tozdi Blisk, ki je dobil to delo v hudi konkurenci z drugimi izvajalci del. Bliskovi monterji, ki jih je bilo na gradbišču od začetka del 1. maja povprečno 50, so do 15. junija — to je do zaključka gradnje naredili okoli 16 tisoč delovnih ur in opravili delo kvalitetno in v dogovorjenem roku.

Na tem objektu, ki je bil zgrajen v 77 koledarskih dneh, je Blisk izvršil vsa strojna in elektroinstalacijska dela in sicer pri strojnih delih ogrevanje, vodovodno hidrantno omrežje, celotno prezračevanje, pri elektriki pa razsvetljavo, razdelilne omare, montažo strojne opreme in elektro instalacije v zaklonišču.

Vodja montaže za strojne instalacije je bil Milan Ritlop, za elektroinstalacije pa Štefan Kerman.

Vrednost del, ki jih je Blisk opravil na tem gradbišču je okoli 67 milijonov dinarjev. Glavni izvajalec grad-

benih del je SGP Konstruktor tozdi Pomurje Murska Sobotica.

Blisk je dobro sodeloval z drugimi izvajalci del na objektu in tudi z investitorjem, ki je pomagal v vseh problemih, kjer se je zataknilo.

Dela obeh montaž so bila precej zahtevna — posebno zahtevno je bilo obešanje kanalov pa tudi druge instalacije in sicer zato, ker so montirali nekatere instalacije, preden so bila končana gradbena dela. Tako so na primer montirali instalacije prezračevanja, cevovodov, ogrevanja takoj, ko so bili postavljeni nosilci

proizvodne hale, ko strehe sploh še ni bilo.

Imeli so nekaj problemov z dobavo opreme, pa s projektno dokumentacijo, s katero so morali uskladiti načrte. Le ta na začetku ni bila konkretno definirana — tu je šlo predvsem za delovanje klima naprave.

Vsa oprema, ki jo je vgradil Blisk, je IMP-jeva (Klimatova, Tiova, Tratina).

Direktor tozda Blisk Jože Kouter je povedal, da so njihovi monterji zelo dobro delali, pokazali so skrben odnos do dela delali so podaljšan delovni čas, večkrat tudi ponoči, posebno ko so na objektu delali priklone na vodovodno omrežje. Zato vodstvo tozda predlaga za vse Bliskove delavce, ki so delali na tem gradbišču, posebno stimulacijo.

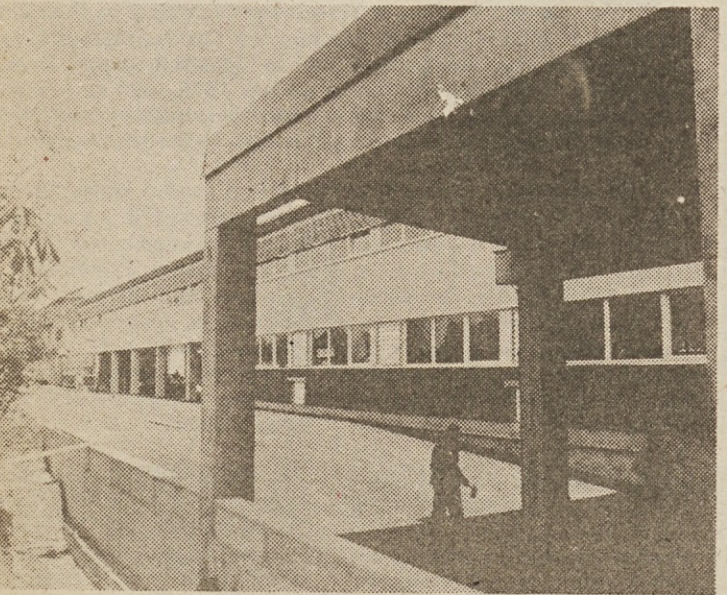
Kvalitetno delo in izpolnjen rok pri gradnji tega objekta sta tudi garancija za podpis pogodbe za dela pri adaptaciji Murine tehnologije: zrak, vakuum, para, kondens in elektroinstalacije. Bliskovci so se teh del lotili konec junija in jih morajo opraviti do 17. julija, kar je zelo kratek rok.

V Muri pa je Jože Horvat, vodja objekta glavnega izvajalca del — to je SGP Pomurje Murska Sobotica povedal, da znaša vrednost celotnega objekta prirojevalnice okoli 440 milijonov dinarjev.

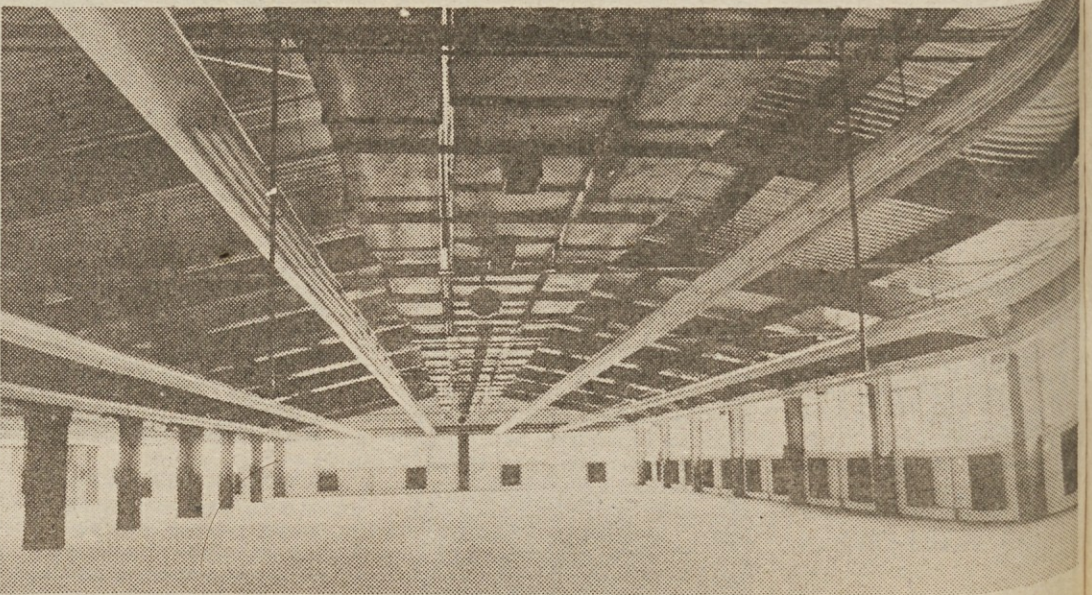
V objektu, ki meri 5600 kvadratnih metrov, bo spodaj dvonamensko zaklonišče, v pritličju je skladišče, v nadstropju pa prirojevalnica z veznim hodnikom. V novem objektu bodo na novo zaposlili 60 delavcev predvsem proizvodnih. Proizvodno halo bodo deloma opremili z novo opremo, deloma pa s staro, vendar pa bodo prirojevanje avtomatizirali.

Investitor gradnje je Murin tozdi Oblačila.

Glavni izvajalec del na objektu je

Zunanost Murine prirojevalnice s skladiščem.

Instalacije, ki so jih naredili Bliskovi monterji v Murini prirojevalnici.

IZ DELA DISCIPLINSKIH KOMISIJ

TOZD TEN ENERGETIKA

Prijateljsko prepričevanje
običajno najbolj zaleže

V Tenu energetiki, kjer je predsednik disciplinske komisije Rajko Vidigaj, komisija v sedanjem mandatu obravnavala približno 20 delavcev kršiteljev discipline. Med najpogostejšimi kršitvami so kraje materiala, je povedal predsednik Vidigaj, pa zamujanje ob prihodu na delo, pretepi med sodelavci, neizpolnjevanje del in nalog, neopravičeni izostanki z dela ter alkoholizem med delnim časom. Komisija je za majhne prekrške (neopravičeni izostanki z dela nekaj ur) izrekla kršiteljem opomine, javne opomine za pretepe, alkoholizem na delu, prenehanje delovnega razmerja za kraje, za daljšo neopravičeno odsotnost z dela pa suspenz in prenehanje delovnega razmerja.

Ukrepi disciplinske komisije so pozitivno vplivali na kršitelje, saj so le redki napli na pot povratništva. Na ukrepe se ni nihče od kršiteljev pritožil niti na delavski svet in tako tudi ne na sodišče združenega dela.

Tenova komisija je menda edina v IMP, ki na disciplinske obravnave na vabi sindikata. Sindikat tudi ni dajal nobenih stališč in mnenj o kršiteljih. Kot je povedal predsednik komisije, doslej v nobenem obravnavanem primeru ni bilo konfliktnih situacij, zato tudi ni bilo potrebno mnenje družbenopolitičnih organizacij tozda.

Na nekaterih obravnavah disciplinske komisije so sodelovale priče kršiteljev in priče, ki jih je predlagal predlagatelj postopka.

Kršitelji so prihajali na obravnave brez pravnega zastopnika.

Na obravnavah smo se v glavnem prijateljsko pogovarjali, je povedal predsednik Vidigaj, »in skušali kršitelje prepričati, da ne ravnavo pravilno, kar je rodilo največ uspeha.«

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

Komisiji pomaga na pravnem področju sekretar tozda Tomaž Štraki.

pritožil na delavski svet tozda Tehnomont, ki je potrdil sklep disciplinske komisije. Delavec se je potem pritožil še na Sodišče združenega dela. Le-to pa je tudi odločilo v prid združenemu delu.

Enemu od treh obravnavanih delavcev je komisija zaradi tridnevne neopravičene odsotnosti z dela izrekla ukrep prenehanja delovnega razmerja pogojno za 6 mesecev.

Na vseh obravnavah disciplinske komisije je sodeloval predsednik IO sindikata tozda Tehnomont. Na obravnavi je bil prisoten sozdov pravnik, ki je komisiji svetoval, kako naj dela.

Pripravljeni postopek za obravnavo pripravi Izipova kadrovska služba. Izipova disciplinska komisija se srečuje s problemom pomanjkanja prostora za obravnave in pisanja zapisnika na obravnavah.

MARIJA PRIMC

TOZD TRATA AVTOMATIKA

Število prekrškov pada,
disciplina raste

Disciplinska komisija v tozdu Trata-Avtomatika, ki ji predseduje Alojz Thaler, se je v sedanjem mandatu šestkrat sestala in obravnavala deset delavcev — kršiteljev discipline. Med kršitvami so bile vinjenosti na delu (3 kršitelji), izostanki z dela, kraja, zloraba pooblastil (3 delavci), malomarnost pri delu, neizpolnjevanje del in nalog. Zaradi vinjenosti na delu je disciplinska komisija dva delavca premestila na druga dela in naloge, tri delavce so izključili iz tozda pogojno za eno leto in sicer enega zaradi zamujanja na delo, enega zaradi kraja, enega pa zaradi alkoholizma ter mu naložili, da mora iti na zdravljenje alkoholizma, dva delavca so suspendirali in je zanj disciplinska komisija sprejela sklep o prenehanju delovnega razmerja. Eno delavko, za katero je imela disciplinska komisija prijavo za zlorabo pooblastil, je oprostila.

Na sklepe disciplinske komisije sta se oba suspendirana delavca pritožila na delavski svet tozda, vendar je le-ta potrdil sklepe disciplinske komisije, nakar sta delavca vložila tožbo na sodišče združenega dela, kjer pa še vedno teče postopek.

Ukrepi disciplinske komisije so na delavce vplivali pozitivno, kar se kaže v zmanjševanju števila prekrškov in v boljši disciplini pri delu.

Pri svojem delu ima disciplinska komisija nekaj problemov. Tako na primer pravilno vabljeni kršitelji odklanjajo vabila ali pa se izogibajo obravnavam z bolniškimi izostanki. Priče pa so doslej redno sodelovale na disciplinskih obravnavah.

DELOVNA SKUPNOST DO IKO

Samo en kršitelj discipline

V Ikovi delovni skupnosti je predsednica disciplinske komisije Klara Zupančič. Tu se je disciplinska komisija v sedanjem mandatu obdobju sestala samo enkrat in obravnavale enega kršilca zaradi neopravičene odsotnosti z dela več kot pet delovnih dni. Za to kršitev mu je izrekla ukrep prenehanja delovnega razmerja pogojno za šest mesecev. Ukrep je vzgojno vplival na delavca, saj je poslej začel zelo točno prihajati na delo. Na ukrep disciplinske komisije pa se ni pritožil. V tej zadevi je sodeloval s komisijo sindikat, ki se je strinjal s sklepom. Komisiji pomaga pravna služba iz DO IKO.

TOZD SKIP

Disciplinski ukrepi so vzgojni

Skipova disciplinska komisija — njen predsednik je Tone Gradišek — je obravnavala 21 delavcev — kršiteljev discipline v tozdu. Kršitve so bile različne in sicer: 7 delavcev je ponavljalo zamude ob prihodu na delo, trije so neopravičeno izostajali z dela od 4 do 7 dni, trije so se agresivno obnašali do sodelavcev in do nadrejenih delavcev, 2 delavca sta odtujila material, pri enem delavcu je bila kršitev vinjenost na delu, eden je opustil prijavo proti kršitelju, eden je uporabil službeno vozilo v zasebne namene in prekoračil pooblastila, eden je malomarno ravnal z vilčarjem, en delavec pa je odklonil dela.

Pa ukrepi disciplinske komisije?

Komisija je enega delavca izključila iz tozda s suspenzom in prenehanjem delovnega razmerja, štirim delavcem je izrekla ukrep prenehanja delovnega razmerja pogojno za dobo od 6 do 12 mesecev, za enega delavca pa je sprejela sklep o razporeditvi na nižja dela in naloge od njegovih dosedanjih, za tri delavce je postopek opravila, medtem ko ni izrekla ukrepa, ker je bila mnenja, da je že sam disciplinski postopek vzgojno vplival na kršitelja. Ostalim kršiteljem pa je komisija izrekla javne opomine in opomine.

Na delavski svet tozda se je pritožil na ukrep disciplinske komisije en delavec. Njegovi pritožbi je delavski svet ugodil tako, da je spremenil ukrep prenehanja delovnega razmerja v pogojno odložitve za eno leto.

Večina ukrepov disciplinske komisije vzgojno vpliva na kršitelje. Le v enem primeru kazni ni pozitivno učinkovala na delavca, saj je kljub ukrepu o pogojnem prenehanju delovnega razmerja, ponavljal kršitve. Zato mu je disciplinska komisija podaljšala pogojno prenehanje delovnega razmerja, na kar pa se je pritožil direktor tozda na delavski svet in zahteval strožji ukrep. Disciplinska komisija je dala delavcu milejšo kazen zato, ker se v tozdu lepo obnaša, ni nasilen in je sorazmerno delaven, vendar pa je izostajanje z dela po več dni njegova hiba, ki ji botruje alkoholizem.

Večina pravilno vabljenih kršiteljev pride na obravnave disciplinske komisije, le en kršitelj se ni udeležil razprave, čeprav je bil pravilno vabljen in je bil v času obravnave na delu v tozdu. Obravnava je potekala brez njega in je disciplinska komisija tudi sklep sprejela brez njegove prisotnosti.

Disciplinski komisiji je v enem primeru pomagal pri delu Ikojev pravnik. Njegova pomoč je bila komisiji zelo dobrodošla zaradi zelo spretnega kršiteljevega zagovarjanja. S komisijo sodeluje tudi sindikat tozda in delavci, ki so kršiteljem nadrejeni.

DO KLIMA CELJE

Med kršitelji
največ alkoholikov

Klimovci imajo disciplinsko komisijo na nivoju delovne organizacije in ji predseduje Anton Komerički. Komisija je sestavljena iz članov obeh Kliminih tozdov ter delovne skupnosti in iz zunanjega člana, ki je po poklicu pravnik.

Komisija je imela v sedanjem mandatu (obdobju 31 obravnave in na njih obravnavala 17 delavcev — kršiteljev discipline — med katerimi so nekateri povratniki.

Med kršitvami so na prvem mestu neopravičeni izostanki z dela nad dva dni, za njimi pa alkoholizem. Druge kršitve pa so: prodaja družbenega stanovanja, monterji kršijo disciplino s preveč porabljenimi kompenzacijami zaradi nadurnega dela, med kršitvami se pojavljajo tudi neopravičeni bolniški izostanki brez zdravniških potrdil, odtujitve materiala in osnovnih sredstev različnih vrednosti v ozdu.

Ukrepi disciplinske komisije?

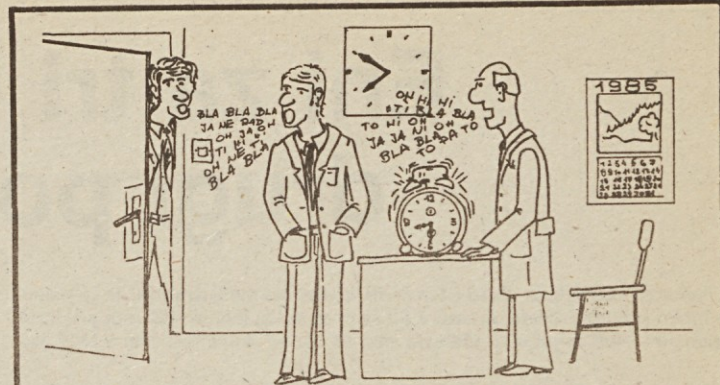
Alkoholike je s pomočjo zdravstvene službe in Društva alkoholikov v okviru obratne ambulante Cinkarne, ki dela tudi za Klimo, poizkušala usmeriti na zdravljenje, s čimer je uspela le pri redkih kršiteljih. Za druge kršitelje je komisija izrekla opomine, javne opomine, ukrep povračila za škodo (najvišje povračilo za škodo je znašalo 2.500 dinarjev), vrnitve odtujenega materiala. Enega delavca so zaradi daljše zaporne kazni suspendirali in mu je komisija izrekla tudi ukrep prenehanja delovnega razmerja. En delavec je bil suspendiran, ker je ponavljal kršitve z neopravičenimi izostanki z dela, na delo pa je prihajal vinjen ali pa se opijal na delu. Za kršitve mu je komisija izrekla tudi ukrep prenehanja delovnega razmerja. Poleg teh dveh delavcev sta v suspenzu še dva delavca. Njun suspenz še ni pravomočen.

Na nekatere kršitelje, ki so prvič kršili disciplino, so ukrepi disciplinske komisije vzgojno vplivali in kršitev ne ponavljajo.

Na ukrepe disciplinske komisije se noben delavec ni pritožil na sodišče združenega dela. Dva suspendirana delavca sta se pritožila na delavski svet tozda, ki pa še ni obravnaval pritožbe.

Klimina disciplinska komisija se pri svojem delu poslužuje ustrezne literature (Pravilnika o delovnih razmerjih, Zakona o združenem delu) in pomoči pravnika iz delovne organizacije.

Pri vsaki obravnavi sodeluje zunanji član disciplinske komisije, kar je pogoj za sklepčnost komisije. O kršiteljih daje svoje mnenje konferenca sindikata. Po potrebi je na obravnavah komisije prisoten tudi predstavnik sindikata.

»Kar nadaljujta, saj gre vse v ceno izdelka.«

»Ja kaj pa moremo proti športnemu duhu?«

Kakšne težave ima pri svojem delu disciplinska komisija? S težavami se komisija srečuje pri zbiranju dokaznega gradiva o kršitvah. Kršitelji se včasih izmikajo obravnavam, medtem ko se priče udeležijo obravnav. Priče vabi disciplinska komisija na obravnave na osnovi raznih zapisnikov, poročil in ustnih izjav priče.

DELOVNA SKUPNOST DO PANONIJA

Delavski svet
je ugodil pritožbi

V Panonijini delovni skupnosti so izvolili disciplinsko komisijo po reorganizaciji letos januarja, za njenega predsednika pa Jožeta Novaka. Komisija je doslej obravnavala 2 kršitelja delovnih dolžnosti ter enemu izrekla ukrep prenehanja delovnega razmerja zaradi nezakonitega razpolaganja z družbenimi sredstvi, drugemu pa naložila denarno kazn za nezakonito razpolaganje z družbenimi sredstvi. Oba kršitelja sta se na ukrepe pritožila na delavski svet Panonijine delovne skupnosti, ki je pritožiteljema ugodil tako, da je prvemu spremenil ukrep prenehanja delovnega razmerja v ukrep razporeditve na druga dela in naloge, za drugega pa je zahteval obravnavo postopka, ko bo za- devo rešila uprava javne varnosti.

TOZD KMETIJSKA MEHANIZACIJA

Disciplino največkrat
mladi delavci

Disciplinska komisija v tozdu Kmetijska mehanizacija, ki ji predseduje Ivan Gabor, je v sedanjem mandatu do konca maja obravnavala 57 kršitev delovnih dolžnosti in discipline, od katerih so nekateri storili lažje, drugi pa tudi težje kršitve delovnih dolžnosti ter izrekla 1 ustni opomin, 5 opominov, 12 javnih opominov, 7 delavcem ukrep prenehanja delovnega razmerja pogojno za 6 mesecev, 13 prenehanje delovnega razmerja pogojno za 12 mesecev, 15 pa prenehanje delovnega razmerja, enemu delavcu je naložila denarno kazn, 3 kršitelje pa razporedila na druga dela in naloge.

Paleta kršitev je bila naslednja:

neopravičeni izostanki z dela, vinjenost na delovnem mestu, prinašanje alkohola na delo, odklonitev del in nalog, neizpolnjevanje oziroma malomarno izpolnjevanje dela in nalog, ponareditev uradnih listin, povzročitev škode na premoženju delovne organizacije Panonija, nedostojno obnašanje do sodelavcev, motnje delavcev pri delu ter neopravičeno zapuščanje delovnega prostora.

Med kršitelji so v glavnem mladi delavci s kratko delovno dobo od 12 mesecev dalje. Med kršitelji so bili povratniki skoraj vsi tisti delavci, ki jim je komisija izrekla pogojno prenehanje delovnega razmerja, je ta ukrep vplival pozitivno. Komisija je pri svojem delu upoštevala ukrep delavskega sveta tozda Kmetijska mehanizacija, da mora strogo obravnavati tiste delavce, ki ne dosegaajo norme ali pa jo slabo dosegaajo. S temi delavci so se o vzrokih za nedoseganje norme pogovarjali predsednik disciplinske komisije, nadrejeni vodje delavcev ter obratovodje oziroma direktor tozda.

Izkazalo se je, da so nekateri delavci sami krivi, da slabo dosegaajo norme ali pa jih ne dosegaajo, v nekaterih primerih pa za nedoseganje ali slabo doseganje norm krivi proizvodni proces, pomanjkanje dela in trenutni zastoji v proizvodnji.

Na ukrepe se je 7 delavcev pritožilo na delavski svet tozda. Le-ta je ugodil samo enemu delavcu. Na sodišče združenega dela pa sta se pritožila dva delavca. Sodišče je enemu pritožbo ugodno rešilo, pritožbe drugega delavca pa sodišče še ni rešilo.

Na obravnavah disciplinske komisije in tudi na sodišču združenega dela se delavci sami zagovarjajo.

Na vseh glavnih obravnavah disciplinske komisije sodeluje po en član izvršnega odbora sindikata (iz tozda, v katerem je zaposlen obravnavani delavec), ki ga disciplinska komisija prosi tudi za mnenje o kršitelju ter o izrečenem ukrepu komisije. Strokovna pravna služba DO Panonija pa seznanja vse člane izvršnega odbora sindikata o izrečenih ukrepih disciplinske komisije in o delu te komisije.

Disciplinski komisiji pomaga pri delu Panonijina pravdnica.

TOZD BLISK

Komisija je obravnavala
kar 53 kršiteljev,
a povratnikov je malo

Bliskova disciplinska komisija (njen predsednik je Vili Varga) je v tem mandatu obravnavala 53 kršiteljev delovnih obveznosti in discipline. Ukrepi, ki jih je izrekla kršiteljem pa so bili:

9 prenehanj delovnega razmerja, 13 pogojnih prenehanj delovnega razmerja za 3, 6 ter 12 mesecev, 14 javnih opominov, 9 opominov, dve razporeditvi na druga dela in naloge, dve denarni kazni. Za štiri delavce pa je komisija smatrala, da niso odgovorni za očitano kršitev in proti njim ni ukrepala.

Bliskovi kršitelji imajo na vesti neopravičene izostanke z dela, neopravičene odhode z dela, malomarno opravljanje del in nalog, prisvojitve družbenega premoženja. Med kršitelji so redki povratniki.

Na ukrepe disciplinske komisije se je pritožil na delavski svet tozda en delavec. Predlagatelj (direktor) pa se je na Bliskov delavski svet pritožil na 4 ukrepe disciplinske komisije, za katere je menil, da so premili. Delavski svet je potem tri ukrepe spremenil v strožje kazni, eno predlagateljevo (direktorjevo) pritožbo je zavrnil. Na sodišče združenega dela se doslej še ni pritožil noben kršitelj.

Bliskov sindikat je obveščen o pripravah za uvedbo disciplinskega postopka in je vabljen na obravnave. Večini obravnav prisostvuje predstavnik sindikata tega tozda. Na obravnavah se kršitelji sami zagovarjajo, čeprav jih komisija obvesti, da imajo lahko pravnega zastopnika.

Disciplinski komisiji pomaga pri delu Bliskov vodja službe za splošne zadeve, samoupravljanje in kadre.

DO IZIP

Komisija nima
prostora za seje

Izipova disciplinska komisija je pod predsedstvom Nika Vukmiroviča v sedanjem mandatu obravnavala tri delavce kršitelje discipline, med njimi enega povratnika. Vsi kršitelji so iz tozda Tehnomont. Kršitve pa so bile alkoholizem na delu, neopravičeni izostanki z dela ter fizični napadi na sodelavce. Kršitelju, povratniku je komisija prvič izrekla ukrep prenehanja delovnega razmerja pogojno za eno leto; drugič, ko pa je kršitev ponovil že po enem mesecu, pa mu je prisodila ukrep prenehanja delovnega razmerja. Na tak ukrep se je delavec

Malo v šali, malo zares

Vse se da zboljšati

Vsak v svojem okolju vidi zadeve, ki bi jih po svoje preuredil, samo, če bi... Če bi se to moglo narediti, kot reči DOBER DAN, ki je lepa beseda, a se v njem zgodi toliko vselega, dobrega, pa tudi — nezadovoljivega. Čeprav moteče pojave, dogodke in dileme sprejemamo običajno pasivno, naredimo enkrat spremembo. To je nekaj predlogov, saj ni nič tako večno, da bi se ne dalo kaj spremeniti, izboljšati.

Predlagam torej:

... Da naj v DO za prihodnje leto nabavijo obleke z dvojnimi žepi, kajti tudi v toplih dneh mnogi roke tiščijo vanje. In pripravijo naj natančen spisek vseh, ki dvojne žepke potrebujejo. To pa bo vzelo čas, zato pravim, da je to naloga za prihodnje leto.

... Ure naj pred malico zaostajajo za kakih deset minut. Ob vračanju na delo itak pozabimo nanje po pravilu, počivaj prej, pa še potegni, kar se le da.

... Tu pa je en predlog, ki je že realiziran. Na Trati sočasno ukinili usluge žigosanja kartic kolegom. To nalogo imajo zdaj začasno vratarji, dokler ne bodo žigosanih ur nadomestili tako, da bomo pred vratarjevim obličjem vsi pošteno beležili delovno prisotnost.

... Iz ekonomskih in delovnih razlogov nekateri predlagajo, naj hodijo na seje, sestanke sedet tisti, ki neradi delajo. Roke bodo že dvigali, kadar je potrebno, sicer pa tako ali tako opazamo, da se ljudem na mnogih sestankih niti rok ne ljubi več dvigovati, pa se zaradi tega nihče ne razburja. Prični pa naj delajo! Če imate še vi v malhi kak predlog, ga kar sporočite!

FRAN VODNIK

Eni za tri dni v Budimpešto, drugi popoldne na piknik

Nekateri razmišljajo, da so v teh časih, ko imamo manj denarja, da bi si sami še lahko privoščili izlete, ki smo si jih še pred nekaj leti, postali bolj privlačni sindikalni izleti in pikniki. Odločili smo se opisati, kako je s tem v IMP-ju.

Prav vsi sindikalni predstavniki, s katerimi smo se pogovarjali, so povedali, da so organizirali sindikalne izlete ali vsaj piknik — ali pa ga bodo jeseni. To kaže, da se sindikalne organizacije zavedajo, kako pomembno je, da se ljudje združujejo, zbližujejo, sproščajo po napornem delu itd. Poleg tega pa na izletih sindikat omogoča svojim članom tudi spoznavanje novih krajev, zgodovinskih, kulturnih in drugih zanimivosti.

So pa velike razlike. Nekateri si privoščijo tudi tridnevne izlete v tujino, drugi pa samo enodnevne izlete ali pa samo popoldanski piknik. Iz pogovorov s predstavniki se vidi, da gre več delavcev na daljše izlete, kot pa na krajše, čeprav so morali za daljše izlete prispevati nekaj denarja tudi sami. Značilna je tudi ugotovitev nekaterih sindikalnih organizacij, da se sindikalnih izletov udeležujejo vedno isti ljudje, medtem ko so nekateri vedno ob strani. Monterji se za sindikalne izlete manj zanimajo, kar je razumljivo, saj je njihovo delo na terenu, pa komaj čakajo, da so za vikend, ko je navadno sindikalni izlet, lahko doma pri svoji družini.

Posledica inflacijskih razmer in vse bolj praznih sindikalnih blagajna pa je tudi dejstvo, da mnoge sindikalne organizacije zaradi naglo rastočih cen izletov ne morejo uresničiti pobud, ki jih dajejo delavci. Toda, kot smo videli, to ne pomeni opuščanja takšnih akcij, pač pa sindikalisti iščejo čim cenejše variante.

Knjižna novost

Posavje v revoluciji

Občinska konferenca SZDL Ljubljana Bežigrad je v počastitev občinskega praznika 24. junija in ob 40-letnici osvoboditve in zmage nad fašizmom 21. junija izdala knjigo Mihe Čerina z naslovom »Ljubljansko Posavje v ljudski revoluciji«. To je druga knjiga iz zbirke Delavsko gibanje in NOB za Bežigradom.

V knjigi sta opisana delavsko gibanje in osvobodilni boj na desnem bregu Save in v krajih v nekdanji občini Ježica. Izdajo knjige so sofinancirali Občinska konferenca SZDL Ljubljana-Bežigrad, Skupščina občine Ljubljana Bežigrad, Občinski svet Zveze sindikatov Slovenije, bežigradske Občinske komite Zveze komunistov Slovenije. Izdajo knjige so denarno podprle tudi bežigradske organizacije združenega dela, med njimi tudi IMP.

Planinci vabijo

Za Triglav se prijavite do 25. julija!

V petek, 9. avgusta bo Planinsko društvo organiziralo letošnji pohod na Triglav. Odhod v petek ob 7. uri izpred IMP-jeve stavbe, povratek v nedeljo popoldne.

Če se želite udeležiti pohoda, se do 25. julija prijavite poverjenikom in plačajte po 1.000 dinarjev za odrasle udeležence in po 500 dinarjev za otroke do 15 let. Društvo opozarja, da upoštevajte rok prijave — kasnejše prijave, ko bodo avtobusi polni, ne bodo več možne. In še nekaj: Upravni odbor je sprejel sklep, da ne more na izlet noben član društva, ki še ni plačal letošnje članarine.

Ob izletu na Triglav opozarjamo, da se morate zanj primerno obuti in obleči. Superge niso za visokogorske ture, še posebej ne letos, ko je v hribih padlo toliko snega.

Poskrbite torej za pravočasno prijavo ter obutev in obleko, za vse ostalo bo poskrbelo Društvo, tako da se obeta res lepo doživljanje v gorah.

Tretjič po Slovenski planinski poti

Planinsko društvo IMP bo od 16. do 18. avgusta organiziralo tretjo etapo po Slovenski planinski poti — in sicer v osrčje Kamniških planin.

Vsi, ki želite na to zahtevno a zelo lepo pot, se zberite v petek, 16. avgusta ob 6. uri pod uro na Železniški postaji. Prvi dan vas bo vodila pot po dolini Bele na Koroško, Ojstrico in nato preko Planjave na Kamniško sedlo, kjer boste prespali. V nedeljo boste nadaljevali pot preko Skute, Štruce, na Grintovec (če bo čas) do Cojzove koče. V nedeljo vas čaka še vzpon na NA Kočno in nato sestop mimo Češke koče do Jezerskega, od koder se bomo ob 16.30 z avtobusom odpeljali v Ljubljano.

Opozarjamo, da je ta tura samo za planince z dobro kondicijo, saj bo hoje vsak dan za sedem do devet ur. Obvezna je tudi primerna oprema — dobri gojzarji in primerna obleka.

Skupino bosta vodila Rihard Hribar in Marjan Požar.

L. J.

o. junija 1985 je bilo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani občinsko tekmovanje enot civilne zaštite za prvo medicinsko pomoč. Kot vsako leto, je tudi letos na tekmovanju sodelovala ekipa IMP z industrijskega kompleksa na Vojkovi 58.

Ekipa deklet, ki je med 44. sodelujočimi ekipami dosegla 15. mesto, je dokazala s svojo dobro uvrstitvijo, veliko prizadevnost in s tem tudi znanje, posebno še, ker je večina deklet komaj letos opravila tečaj medicinske pomoči. Da so se v razmeroma kratkem času naučila pomagati ponesrečencem pri poškodbah z biološkim orožjem, zlomi, zvini in drugimi poškodbami, gre pohvala tudi Mariji Zver, višji medicinski sestri iz IMP obratne ambulante, ki svoje znanje nesebično posreduje vsem tečajnikom CZ, kot tudi tistim, ki jih prva medicinska pomoč zanima.

Na sliki: Ekipa, ki se je udeležila tekmovanja v prvi medicinski pomoči.

R. W.

Dan pomurskih planincev

Druga junija je bilo v Beltincih pri Murski Soboti peto srečanje pomurskih planincev. Zjutraj so se sicer zgrinjali na nebu črni oblaki, toda ko smo se s kolesi pripeljali v Beltince, je skozi oblake pokukalo sonce.

Zbrali so se planinci Buzeti, Maca, Terezija in še mnogi drugi. Prišli smo na peto srečanje in na praznovanje 35-letnice PD Matica iz Murske Sobotice, katere prapor smo razvili na ta dan. Nosil ga je planinec Ivan Sreš, emblem pa smo naredili v Panoniji in naša DO je tudi prispevala trak. Na slovesnost je prišel tudi predstavnik PD Slovenije tov. Dobnik. Planince je pozdravil predsednik PD Matica Martin Sabotin in orisal planinsko dejavnost v Murski Soboti, ki vključuje 2500 članov — od tega 98 iz Panonije. Pohvalil je pomurske igre (zadela je vsaka srečka), bufet pod lipo, na velikem plesišču ansambel Golf, v katerem igra ritem kitare Stefan Forjan. Pozno popoldne smo se vračali na domove z lepim planinskim pozdravom, da se vidimo na Golici.

velikimi žrtvami in trpljenjem priborili svobodo, neodvisnost in pravice, da sami odločamo o svojem življenju in prihodnosti.

V imenu pokrovitelja ABC Pomurke je Anica Burgari razvila prapor Pomurskih planincev in predsednik ga je visoko dvignil in prebral imena tozdov, ki so prispevali denar zanj.

frku

Sportni dopoldan v Ivančni gorici

Nogometni klub Livar je v nedeljo, 16. junija organiziral lepo športno dopoldne. Nogometaši so povabili na merjenje moči smučarje tekače in skakalce. Prišlo je precej znanih slovenskih športnikov — skakalci Ulaga, Lotrič, Pelhan, Košar, Gros, Mur, Cesen, in Verdev in tekači Klemenčič, Kršinar, Cvajnar,

Pustavr in Slabjanja. Igrali so trikrat po 30 minut. Moramo reči, da je Livarjem že kaj slabo kazalo, saj so smučarji na začetku druge tretjine igre povedli že s 4 proti 1. Potem pa so domačini zaigrali na vso moč in dosegli kar sedem golov zapored, kar jim je zagotovilo zmago. Po drugi strani pa so tudi smučarji dokazali, da so pravi športniki, ki se borijo do konca in so le uspeli znižati rezultat na 8:6. Na koncu so bili zadovoljni oboji in se dogovorili, da se dobijo na revanši.

So pa organizatorji poskrbeli, da gledalcem tudi med odmori ni bilo

dolgčas. V prvem odmoru so prikazali svoje veščine karateisti iz Ivančne gorice, v drugem odmoru pa so nastopili Livarjevi nogometni veterani proti mladim upom. Ta tekma je bila improvizirana, saj bi se morali pomeriti veterani z reprezentanco Grosuplja, a Grosupeljčani so se verjetno zbalili vremena (zjutraj je še bil kot iz skafa) in jih na igrišče ni prišlo dovolj za popolno ekipo. Tako so vskočili pionirji, ki so se zares srčno borili, a so jim stari mački kljub temu napolnili mrežo. Zmagali so veterani s 6:1. Na sliki: Livarji v akciji pred golom smučarskih reprezentantov.

Zahvale

Ob smrti drage mame Marije Stanišič, se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem tozdr Elektromontaža za darovano cvetje, izraženo sožalje ter spremstvo na njeni zadnji poti.

RADO STANIŠIČ

Ob smrti svoje mame se iskreno zahvaljujem za izrečeno sožalje in darovano cvetje delavcem delovne skupnosti sozda, kakor tudi drugim članom IMP. Še posebej se zahvaljujem sodelavcem iz službe gradbenih investicij.

ANDREJ POGAČAR

Ob boleči izgubi očeta, se iskreno zahvaljujem kolektivu in sindikatu tozdr Ten telekomunikacije za darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

VINKO JOŽICA

Ob nenadomestljivi izgubi našega Marjana se Vam iskreno zahvaljujem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, nepozaben govor, zapete žalostinke in številno spremstvo k njegovemu mnogo preranemu počitku!

ZALUJOČI STARŠI IN SESTRA Z DRUŽINO

Ob boleči izgubi dragega sina, brata in strica Jožeta Bežovnika iz Slovenskih Konjic, izrekamo iskreno zahvalo vsem sodelavcem IMP za ustne izraze sožalja, za darovane vence in cvetje, ter vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala sodelavcem tozdr v Slovenskih Konjicah, za denarno pomoč, ter ganljive poslovilne besede.

ZALUJOČI: MAMA, ATA, BRAT, SESTRE IN DRUGO SORODSTVO

Ob boleči izgubi našega dragega očeta in moža se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sindikalni organizaciji IMP tozdr Klima montaža za darovano cvetje, izrečeno sožalje, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti.

MATEJA, TATJANA in RUŽA OMERZEL

Ob smrti drage mame se iskreno zahvaljujem OO sindikata tozdr OV za darovano cvetje in izraženo sožalje. Zahvaljujem se sodelavcem za spremstvo na njeni zadnji poti.

STANKO PANČUR

Letošnjih 34. letnih športnih iger gradincev se je udeležilo 78 delovnih organizacij (v finalu 23) med njimi tudi ekipe IMP iz DO PMI-ja, Promonta, Emond, Klime in Izipa.

Predtekmovanja so bila izvedena na panogah v različnih krajih, finale s po 6 najboljšimi ekipami iz vsake panoge pa je bilo v Celju.

SGP Ingrad je še enkrat dokazal, da je kos nalogam kot prireditelj — organizator in tudi uspešen na tekmovanjih, saj so ponovno osvojili ekipno prvo mesto pred novomeškim Pionirjem in ljubljanskim Gradisom.

Tudi IMP-jevi balinarji so se vrnili z osvojenim pokalom za tretje mesto, ostale ekipe pa so se uvrstile v predtekmovanje na nižja mesta od 6. kolikor jih je bilo v finale (odbojkarice na osmo, kegljaci na deveto in nogometaši na trindvajseto).

Finalni del tekmovanja je Ingrad organiziral v športnem parku Golovec v Celju. Ob objavi rezultatov in podelitvi priznanj je bilo v dvorani prijetno tovariško srečanje, kjer smo ob prijetni glasbi vsi skupaj zaplesali polkno valček in kolo.

Prihodnje leto pa z več IMP-jevimi ekipami sodelujte tudi vi! Tone Lab

kamor je šlo 50 delavcev — polovico teh je bilo iz proizvodnje, ostali del pa režiji, monterjev ni bilo. To pa je razumljivo, da želijo biti monterji, ki so stalno na terenu, vsaj za kakšen vikend pri družini. Udeleženci izleta so prispevali za izlet po 5.000 dinarjev.

Delavci sozdo delovne skupnosti so šli maja z avtobusom na izlet v Prekmurje. Izleta se je udeležilo 32 delavcev, torej precej več kot pred dvema letoma v Goriška brda.

Klimovci so v začetku junija šli z dvema avtobusoma na enodnevni sindikalni izlet v Goriška Brda in v Gorico. Ker so imeli namen obiskati Gostol, je bil izlet na delovni dan. Ogled Gostola pa je odpadel, ker je bilo Klimovcev preveč, saj se je tega izleta udeležilo približno 10 delavcev — to je več kot desetina zaposlenih. Za izlet so doplačali po 1.500 dinarjev.

Udeležba na izletu je bila boljša, kot je običajno na sindikalnih izletih. To pa je treba pripisati, so dejali v Klimi, boljši organizaciji, propagandi in dogovarjanju.

V PMI-jevi Projektivi in v Klimatu letos še niso imeli niti izleta in ne piknika.

MARIJA PRIMC

